

mutire murmurare ad modū muroꝝ uelle loqui et nō audere Et ē ppe muroꝝ ul' loqui n̄ auden-
 cius Et est neutꝝ cum suis cōpositis et p̄d. mu.
 vñ eſopus Supplicat ille minis mutie q̄ timore
 ſilendo et ſcias q̄ mutio inueniē p̄ mutere ſ; raro
Muto. ras. rai. rare. i. mouere ul' in alium ſta-
 tū uertere ul' ad aliū locū ducere ul' id qd̄ habe-
 mus dare p̄ eo qd̄ non habemus ut cū damus
 denarios p̄ uino mutamus denarios p̄ uino et
 non uinū vñ h̄ et h̄ mutabilis et h̄. le. vñ muta-
 biliter adūbiū et h̄ mutabilitas. ratiſ. Oūro cōpo-
 niē cōmutō. ras. demuro. ras. emuro. ras. immuro
 ras. pmuro. ras. remuro. ras. tranſmuro. ras. Oū-
 ro actū est cū omnibz suis cōpositis et p̄d hanc
 ſilbaz mu Oraē in epy Celū non animū mutant

Mutuo adūbiū q̄lita. Qui tranſmare currunt
 ſ; a mutuos d̄. i. inuicē alſutro uiciſſ; alſino

Mutuo. as. a mutō. ras. d̄. i. mutuos a p̄p. pap.
 um mutuo datus ul' acceptus et d̄. i. mutuo q̄ſi
 meū tuū ſit et ſic mutū potest dici q̄ ex meo
 ſit tuū Et est ethi. et ita omne piculū rei mutua-
 te ad te tranſferē Et a mutuos. a. um. d̄. i. mutuo
 as. qd̄ actū ē cū ſuis cōpositis et mutuos. aris. d̄.
 ponens Et d̄. i. q̄ mutuo. as. dantis est q̄ſi mu-
 tuo dare ut mutuo denarios tibi. i. mutuo do t̄
 bi Sed mutuos recipientis est q̄ſi mutuo accipio
 ut mutuos denarios a te. i. mutuo accipio a te.
 vñ illud mutuabiē peccator et non ſoluer Et in
 exodo p̄cepit d̄ns filiis iſrl' ut mutuarent uafa
 a uicinis ſuis et ſpoliarent egyptū Quilibet ergo
 caueat abuti iſtis ūbis Item mutuo ul' cōmodo
 ul' accōmodo d̄. i. q̄ cōmodamus ul' accōmoda-
 mus illas que eedem in eſſencia debent reddi ſc̄z
 que non tranſeūt in poſſeſſionem recipientis ut
 equū mantellū et huiuſmodi Sed mutuiamus il-
 las res q̄ tranſeunt in poſſeſſionem recipientis
 ut d̄narios ut accōmodo ul' cōmodo tibi equū. i. n̄
 ad p̄peratē ſ; ad cōmodū et utilitatē ad ſilem u
 ſum ad quem ego habeo tibi do. i. ad equitandū
 non ut ſit tuus vñ et cōmodare d̄. i. q̄ſi cū modo
 r̄pis ad aliū tranſſerre et dare et est ethi. ſ; mutu-
 o denarios tibi. i. cū ſint mei dando ſiūt tui Ex
 h̄iſ; p̄z q̄ d̄. i. ſit inr' mutū et cōmodū h̄ t̄n̄ p̄p
 eras q̄ſ; apud aurores corrupiē et utq̄z cōpo-
 niē cōmutuo. as. et cōmutuos. aris. immutuo. as.
 et immutuos. aris io ē ualde mutuan Et ut dixi
 mutuo est dantis ſ; mutuos recipientis X. mutuo
 o uult dantē ſ; mutuos accipientē Itē mutuo cre-
 dentis ſ; mutuos accipientis

Mutuos. aris. in mutuo. as. exponiē

Mutus a mugio. gis. d̄. i. mutus. ra. t̄n̄. q̄ q̄ mu-
 giat et non loquat uox enim eius non est ſimo
 niſi mugitus. uocalem enim ſp̄n̄ p̄ nares q̄i mu-

Mutuos a um. In mutuo as ē uigens emittit

abilis a no. nas. d̄. i. h̄ et h̄
 nabilis penl. cor. i. ad nan-
 dum abilis et nabūdus. da-
 dum. facilis ad nanduz ul'
 ſimilis nanti

Nablum. bli. hebraice q̄
 ce pſalteriū latine organum
 d̄. i. h̄ pap̄ ponit tamen d̄. i.
 inſe pſalterium et nablū q̄
 pſalteriū est canora cithara de. t̄ cordis coaprata
 que p̄cutit cū plectro. nablum uero xij ſonos ha-

Nablū a no. nas. d̄. i. h̄ abens dignis tangit

nablū. li. i. merces nautica q̄ natate uidet cū
 p̄ mare tranſferē et cor. bu.

Nactus. ra. t̄n̄. in nanciscoꝝ est.
Nanco. cis. in nanciscoꝝ uidet
Nanciscoꝝ nantio. tis. tiui. dicebant antiq̄ et in
 de nos dicimus nanciscoꝝ. cenis. nactus ſum. i. acq̄-
 rere adipiſci inuenire Et est deponens cū ſuis cō-
 positis ſi qua habz. mach. ij. lib. c. xiiij. d̄. i. t̄p̄us
 autē oportunuz demencie ſue nactus

Napocaulis napus cōponiē cū caulis et d̄. i. hic
 napocaulis genus oleꝝ q̄ ſit ſaporis ſimil' napo
 non in radice ſ; in ciſum cōſcendit ut caulis

Napta in daniēle legiē genus fomitis apud p̄-
 ſas q̄ maxime nutriunt incendia Alij oſſa oliua
 uay que p̄ciunt cū amurca arefacta naptaz eſſe
 dicūt ſ. hug. Napta etiam ſ. pap. d̄. i. purgamentū
 lini ul' cuiuſlibz rei Plinius autē dicit naptaz ci-
 ca babilonez mō liquidi bituminis p̄fluere. et nu-
 triendis ignibus amicaꝝ eſſe. ut etiam longe ad
 mora ignem cōcipiat X. ignez naptaz fouet ma-
 nat q̄ bituminis inſtar Oſſa p̄ hanc oleo repa-

Napus a rapa d̄. i. h̄ napus ſ; uocant amurca
 pi. q̄ſi rapus Et d̄. i. ſic ad ſititudinē rape. niſi q̄
 folijs ē laciōz. et radicis gultu ſubaōz. ſ. hominis
 autē affinitas est inde q̄ utuſq̄ ſemen in alterꝝ
 uiciſſim mutatur ſani rapa in alio ſolo ut d̄. i. p̄
 bienniū mutat in napū In alio ūo napuſ t̄n̄ ſit

Nar. a naris diuatur h̄ nar naris **In rapam**
 quidam fluiuiſ qui h̄z duos meatū ad modū na-
 nū. ul' q̄ p̄ nareſerei tauri exit Vñ narinus a ū

Nardus di. fe. ge. herba ē ſpicofa et aromatica.
 fragili radice. ſ; ūga et folijs denſa. Quoz ſum-
 mirates conſurgunt in ſpicas Vnde h̄ narduz d̄. i.
 unguenti. ul' conſectio ex ea. d̄. i. nardūpiſti. cū. i.
 fidele. puꝝ. ſine omni impoſtura ul' cōmixtura o-
 poſitiū. non adulteratū alijs herb. piſtis eniz q̄ce
 latine d̄. i. fides. Nardūſpicati d̄. i. q̄ ſp̄s nardi in
 eo ſit. uel quia de ſpiciſ et folijs est conſectum.

Nario a nans d̄. i. nans nis iui. Et ē narire ſub
 ſannare. nareſ fruncare. Et naricus ca cū. bzuicus
 cuiuſ nareſ ſemp ſillant. Et inde hec naricia cie
 quedam regio Vnde nancius cia cium.

Naris. a narus ra. u. diuatur h̄ naris. huius na-
 riſ Nares d̄. i. q̄ gnareſ q̄ p̄ eaſ cognoscimus et ſci-
 mo aliqd̄ odore uel nareſ d̄. i. a mano. al q̄ p̄ e-
 as manat odor et ſp̄us. et ſunt in eis tria officia
 unū ducendi ſp̄ritū. aliud capiendi odorem. terci-
 um ducendi purgamentū cerebri. et p̄d primam
 naris vñ ouid. de arte. ferre noue nareſ tauroz

Narracō. onis. fe. ge. d̄. i. a nar ſ; terga reculant
 rō. al et est narracō ſ; tubū reꝝ geſtaꝝ aut q̄i geſ-
 taz expoſicō aliq̄n enim res geſtas exponimus
 aliq̄n non geſtas que tamen ſunt ad narracōnis
 officii q̄i geſte Debz autē narracō eſſe breuis lu-
 cida et uenſilis. breuis eſt q̄n non niſi neceſſari-
 a cōprehendit hito reſpectu ad matie quantita-
 tem. lucida eſſe debz. i. intelligibilis et apta ſ; ca-
 pacitatē ingenij auditorꝝ nil habens ambiguū
 nil ſcoꝝtū non ſumens principium a remotis nec
 nimis longe materiam p̄ſequens De h̄iſ; autem
 que principaliter p̄tinent n̄l omittens. uenſimi-
 lis eſt narracō ſi rebz et p̄ſonis debital. arciſt. an-
 as aſſignemus. narrantes ut mos. ut opinio. ut
 materia uidebiē poſtulare **N**otand̄ in ſuper q̄
 p̄nomina p̄me et ſecund̄ p̄ſone ſicut nec in alijs
 epiſtole p̄tibus non ſunt in narracōne ponenda

natura pcedens vno naturales dicunt filij cōcu
binau quos sola natura genuit. nō honestas cō
iugij et mō naturalit adūbiū et pō ra

Natus a nascor. ceris. dicitur h natus tus. i. natiui
tas. Et natus ta tū Et h natus ti. i. filius Et hec
nata. re. i. filia. Et sepe solent inueniri p g. p pro
thesim ibi positū. ut gnata te gnatus. ul sine g.
Est enim de naturali integritate istau dōnū qz dō
gnatus qsi generatus. uel gnata quasi generata

Naualis. a nauis dicitur h et h naual et h le. et h
natale lis. locus ubi naues stant. scilicet portus uel
locus ubi fabricantur. h et rextinū uocatur Itēz na
ualis ad nauem ptinens. vñ aristotil. Necessē ē
nauale bellū fore ul non fore et pō. na.

Nauarchus a nauis et archos princeps dicitur h na
uarchus. chi. i. nauis princeps

Nauarchus gis. nauis magister Nauisargus idē
Nauca a nux dicitur h nauca indeclinabi h. pap.
le. i. putamen nucis ul exterior cortex nucis uel
id qd est intra nucleū nucis quasi in medio qd
est nigru qsi nux desiccatur ul id in quo uoluit nu
cius qd qdēz nichil ualet Et idēz ponit p nichil
lo et cōponit nauicendo. dis. nauicifacō. qz. i. pa
rum uel nichil appreciari

Nauicendo. dis. in nauis uide

Nauderus. nauis cōponit cū deros qd est fors
et dicitur h nauderus ul nauderus q nauēz in centū
et potestatem habet. et pō. de. actuū xxvij. Sente
rio autē magis credebatur gubernatori et nauclero

Naufragor. nauis cōponit cū frango et dicitur nau
frago. aris. i. picirani pati fractōnem nauis vñ
naufragus. ga. gum. nauē frangens q patit nau
fragiū piciratus. vñ h naufragium. i. fractō na
uis qd et nauifragiū dicitur Inuenit eciā naufrago
qz. vñ qdaz nauifragiū faciens nauifragat illa

Nauicula. le. di. pua nauis et forma h hixō
a nauis addita cula dicitur eciā h nauicilla. le. aliud
h nauicularius nauis custos ul nauifex

Nauigabilis a nauis dicitur h et h nauigabilis et
h. le. qd aptū est ad nauigandū. i. ut nauiget si
cut hō. ul ut nauiget sicut mare

Nauigiū a nauis dicitur h nauigiū. gij. actō nauis
i. nauigacō ul nauis ul multitudo nauium

Nauigo a nauis dicitur nauigo. as. aui. are. i. nauēz
agere Et dicitur nauigo. as. qsi nauēz ago. et uidetur
esse ethi. potius quaz cōposicio et cor. ui. uirgil
enepd v nauigat eneas situlaf deferē ad horas

Nauis a no. nas. dicitur h nauis. ul qz dicūt nais
et inde nos dicimus nauis inposita. u. cōsonan
te. uel nauis dicitur qz gnaz. i. pitū rēoz querat. et
sicut actūs plural in es et in is has naues ul na
uis et actūs sing. in em et in im hanc nauēz ul
nauiz et ablatiis singul in e et in i ab hac nauis

Nauira. te. in nauira uide ul nauē et pō. na.
Nauilū a nauis dicitur h nauilū. li. pōuz p transime
acōe datū. siue qd daf p hixō q portant in na i
uij et dicitur nauilū qsi nauis lucrum

Nauim interpretatur germen siue cōsolator orbis
Incepar eniz ciuitatē sanguinū et post comisiōz
illius cōsolat sion dicens Ecce sup mōres pedes
euangelifantis et annūciantis pacē et ac in fine

Naumachia a nauis et machia qd est pugna
dicitur h nauumachia. chie. i. naualis pugna

Naupicus. a. nauis pater. i. domus ul factor et
cōponit a nauis et pat et cor. pi.

Nauplia nauplus pat fuit palamedis a q nau
plia dicitur est qdaz ludus ab eo inuentus ul in
honorez illius Primo celebratus circa eius sepul
turaz et sic de iij pomis duobz in aerem missis
unde. ouid. de arte Disce eciā duplici genitalia
nauplia palma uertere et cetera

Nausea A nauis dicitur h nausea see. i. uomitus in
nati ex cōturbacōe cerebri ppter aquam ul fetorez
ul potius nausea uolūtas uomendi sine affectu
et ppe in nauis unde h nauseola. le. di. et nauseo
as. i. uomere et est ppe in nauis ul in mari. et ad
uomitū puocari et uoluntatē uomendi habere
sine affectu et ppe in nauis vñ orat. in epi. Nause
at et locuples que ducit prima triremis Itē nau
seo ponit p fastidio ut iste nauiseat sup hac re
nauseola. le. in nausea est h. i. fastidit

Nauitrologus. gij. nauis dispenfator ul allocu
tor ul exhortator et cor. pe. Et cōponit a nauis
et logos qd est sermo

Naura a nauis dicitur h nauira. re. qdaz ducit na
uēz ul nauigando laborat uel maior in nauis vñ
h nauira. re. p eodē h frequencius urebant an
tiqui q nos. et transit u in cōsonantē. i. inpossi

Nautea a nauis dicitur h nautea tee tra et cor. ui
agua fetida in qua coria macant

Nauticus a nauis dicitur nauicus. ca. cū. sicut a na
uira nauiticus. ca. cū. i. naualis et cor. ti.

Nauus a nosco. cis. dicitur nauus. a. vim. i. doctus
lapiens studiosus inuigilans strenuus agilis im
piger Et cōpat nauioz simus vñ nauē ul nauis
rez. uis. sime. adūbium et h nauia. i. sapientia
strenuitas et inuigilancia. et nauo. as. i. cōpello
fortiter exequi ul opam dare Et scias q aliquā
do apponit g p pthesim huic nomini nauus et

Nazarenus nazareth qdaz uicus h dicitur gnauus
ul quiras in qua dñs noster ihesus xpūs cōcep
tus est et nutritus Et interpretatur flos siue germen
sue mūdus vñ nazarenus a um et nazareus rea
reū vñ ihesus xpūs dicitur est nazareus et nazare
nus Et hinc qdaz heretici dicti sunt nazarei. qa
cū xpīn qui a loco dicitur est nazarenus filiū dei
cōfiteant. oīa tam ueritatis legis custodiūt Nazare
nus eciā dicitur sanctus ul mundus a merito. nazare
nus olim dicebat qui sanctimoniam nutrebat et
nichil cōtāntū accipiebat abstinentes se a uino et
omni sicera q mēz ab integra sanitate puit et
eciā nazarenus interpretatur sanctus dei h hūz Itē
scias q dicebant nazarei qdaz qui ex uoto se ob
ligabant sanctimonie usqz ad determinatū tēpus
ul iugit ut samuel et cōsecrabant se dño et q se
pabant se a cōmuni uita hominū sicut quis mō
p annum unū ul duos fuit in hospitali ibi. m.
Aug autē tractans illud mtis qm nazarenus uo
cabit sic dicit Dicitur ē nazareus a sampson. v po
tens in spū et utute roboris. h in tipo cuius ges
ta si consideremus in eo q exempla dñi prefigi
rara cognoscimus. ille septē tnes habuit huic sep
tiformis spūs et septē ecclesie sunt Illi uisus oīs
in capite fuit huic uisus oīs in deo est. qz caput
xpī deus est ut apls manifestat In illo uisus ob
scura In h celata diuinas Sampson iter faciens
leonem manibz enecauit. et dñs ac saluator nos
ter p suscepti corporis sacmentū leonez extēsis i
cruce manibz interemit Sampson de ore leonis
ficiū mellis abstraxit. dñs defuscibz dyaboli ple
bē suā q sibi p hixōz fca est dulcis eripuit. Saniz

son pplm isrl debellatis hostibz saluauit Domi
nus extinctis demonibz pplm suū de morte ppe
tua liberauit Sampson oberans portis claudis
in ciuitate. dñs ob signato claudis in monumto
Sāpson fractis seris subtractis qz portis securus
euadit Dñs ruptis inferni obicibus ap̄to qz se
pulchro recepto corpore a morte liber egreditur
Postremo sampson moriens inimicos suos con
cussit qz edificijs ruina cōpm̄it Dñs tñc cū mo
ri dignatus est nō una domo sed om̄i mūdo con
cussit drabolū cū suis angelis uniuersis extinguit
Et ut dicit pap̄. xp̄s dicit nazareus a merito. i.
sanctus siue mūdus qz peccatū non fecit Nazare
nus uero dicit a ciuitate nazareth qz p̄ctm̄ nō fecit
vide etiam in sampson.

Nazareth et nazareus In nazareus exponitur.
e. f. qz dat zōnem orōnis interrogatiue ē
coniunctio endetica. ut utz ne. Nam si o
ratiō non ē interrogatiua. nō ē endetica. ut. vide
ne fecerit et h̄ innuere uidet̄ pristianus q̄ dicit in
xvj. h̄. ne postposita est cōiunctō. p̄posita uero ē
adiubiū Et scias qz ne non cōponit̄ cū uerbo qz
nulla cōiunctō cōponit̄ cū uerbo nec cū nomine

Ne a q̄ dñt ix. Nisi si et ne ut si quis nequis
Neapolis a nea qd̄ est ix et polis ciuitas com
ponit̄ h̄ neapolis. lis. ciuitas q̄da; que ix alias
ciuitates h̄z sub se. v̄l neapolis cōponit̄ a neos
qd̄ est nouū et polis In neapolis. i. noua ciuitas
v̄nō neapolitanus. na. nū. et h̄ neapolitanus. ni
dominus ūl episcopus illius ciuitatis. et cor. pel
nebel urez

Nebris nebridis fe ge pellis linci ūl cerui
Nebrula a nubes dicit h̄ nebrula. le. exalant enim
uallies huide nebulas qz sursum ascendentes nubes
fiūt Sunt enim p̄pe nubes celi nebule terre et cū
ca terram ūl dicit nebrula a nubo qz cooperiat t̄rā
Et inde nebulosus. sa. sum. i. obscurus q̄si nebrula

Nebrulo a nebrula deriuat̄ **N**eplemus uide in ros
nebrulo. onis. leccator qz uanus est ut nebrula
nebulosus. sa. sum. in nebu **N**e et d̄ro uanescit
neccū. i. nondū non adhuc. uulca **N**lla uide

Neccessarius. a. um. in ne. **N**nter non statim dicit
neccesse a neco. tis. dicit hoc necesse in **N**ecesse est
decidabile. i. inuitabile qd̄ aliter esse non potest
et dicit necesse a neco qz nexū est et firmū nec de
solui p̄t Itē necesse est. i. utile ut necesse ē ora
re deū. qz autē dicit necesse q̄si nō cessans esse et̄i;
est et scribit̄ p̄ unū c̄ cor̄ enim primā v̄nō ouid̄
epi ut culpent alij tibi me laudare necesse ē Et
hinc necessarius. ria. riū. i. inuitabilis ūl utilis
et h̄ necessarius. i. amicus. domesticus. cotidianus
q̄si a quo nō est cessandus. et cōponit̄ p̄necessa
rius. quānecessarius. ambo p̄ ualde necessarius

Nuenerit ead̄ h̄ necessariū p̄ inuitabili uel unli
positū substatiue. et ponit̄ necessario ūl necesse
Neccessitas a necesse dicit **N**eccessarie adubiū
h̄ necessitas ratis et necessitudo et dicit qz neces
sitas aliqd̄ fieri cogit h̄ necessitudo. i. amicitia di
leccō. affectus affinitas p̄pinq̄tas ūl uinculū pro
pinq̄tatis ut uxor ūl filius Sed h̄ p̄prietas sepe
apud auctores cōfundit̄ et h̄c necessitudinariū a
riū **N**ic nota qz triplex est necessitas. scz abso
luta sicut necessariū est deū esse ūl triangulū ha
bere tres angulos Alia necessitas est a causā effi
ciente q̄ dicit necessitas coactōnis Tercia est necessi
tas ex suppositōne finis et h̄ est duplex qz uno

modo dicit necessariū sine quo aliquis nō p̄t cōfer
uari in esse sicut nutrimentū alicui Alio mō sine
quo non p̄t haberi qd̄ p̄tinet ad bene esse sicut
equus dicit necessarius ambulare uolenti et medici
na ad h̄ qz hō sane uiuat Et scias qz p̄mis duo
bus modis nō dicit hōi aliqd̄ s̄c̄mentū necessita
tis h̄ tertia necessitate qd̄ā q̄d̄ez p̄tuz ad p̄mum
modū illa scz sine q̄bz nō p̄t hō in sp̄iali uita
uiuē sicut et baptismus et penitēcia Quidā autē
et sine q̄bus nō p̄t cōsequi aliquē effectū qui ē
ad bene esse sp̄ialis uite et h̄ mō cōfirmacō et a
lia omnia sunt necessaria v̄ntm̄ contemptus hu
ius et cuiuslibet s̄c̄menti est periculosus uide in
necessitudo in necessitas est

Necis a neco cas dicit h̄ nex necis. i. mors h̄ no
minat̄ in usu nō est quez tamen ambūsus sup
egip̄iū posuit dicens et erit nex mortuoz pluri
ma Itē cicero p̄ muliōe insidiatori uero latroni
qz p̄t inferni iusta nex. et inde seminecis p̄ cōposi
t̄o. cas. cau. ūl necui neca **N**ecoz et cor̄ ne
tū. ūl nectū. i. occidere h̄ necui ferro pimj nepui
alia ui v̄nō necatus ferro h̄ nectus alia ui p̄ncu
tus Neco cōponit̄ eneco. as. au. ūl enecui. i. ual
de necare ūl extra **N**ineco. cas. pneco. cas. p̄fec
te necare Neco et oīa eius cōposita sunt actiua et
faciūt p̄tentū in cau. ūl in cui et supinū in catū
ūl in nectum et cor̄ ne v̄nō Quidā **A** neco dic au
ferro necui reliqua ui Et thobias hanc afflige fa

Nectar a necto. tis. **N**uet huic famulare nectat
denuat̄ h̄ nectat. ans. dulcis liquor uinū picmen
tati qz nectat ligual bibeciū ūl qz nedit et allicit
mentes bibeciū Et inde nectareus. rea. reū. p̄rit.
autē uidef̄ uelle qz sit speciei p̄mitiue cū cor̄ripi
at penl. gñ. dicit enim in vj lib̄ steutra in az h̄
denuat̄iua sunt a in obliquis casibus p̄ducit̄ ut
a lupus lupanar. aris. a calce h̄ calcar. aris Cū ez
go nectat nectaris cor̄ penl non uidef̄ qz sit deri
uat̄m̄ h̄ p̄r̄slicet hug. dicat qz nectat dicit a necto.
tis. ut dicitū ē v̄nō luc. Stipant et dulci distentant
nectare cellas Si autē uis sequi hug. dic qz nec
tans est denuat̄m̄ et excipiē a regula

Necto. tis. nexi. ūl nexui nexū. i. ligare adiūge
re ūl inferere ūl nodare qd̄ ead̄ faceret nectū ni
si esset d̄ā huius ubi neco. cas. necui nectū v̄nō
i nexio. onis. Necto cōponitur annexo. tis. cōnec
o. tis. Innecto. tis. subnecto. tis. et est actiuum cū
omnibus suis cōpositis et faciunt p̄tentum in
xi et quandoqz in xui sed connecto. tis. p̄pe facit
connexui et supinum connexum

Necula. le. i. pua nex. i. mors et est diminutiū
de nex necis licet nex non sit in usu

Nemias consolator sicut eodras interpretatur
adiutor Quodam enim p̄fagio futuri nomina
ista sortiti sunt fuerunt enim in adiutoriu et con
solacionem omni illi ppl̄o redeunti ad patriam
Nam et tēplum domini reedificauerunt et muro
rum et turrium opus ipsi restaurauerunt

Nefandus. da. dum. a ne et fandus cōponitur
et exponitur in fandus.

Nefarius faz cōponitur cum ne et didit̄ nefari
ta. rium. i. non dignus fame quo cibi genere vi
a hominum primo sustentabatur ūl nefarius. i.
nefandus nec dicendus a ne et for fans ūl nefa
rius. i. scelestus a nephas

Nefas a ne et fas cōponitur h̄ nephas indecli
abile q̄si non fas illicitum unde et quandoqz po

nitur p scelere quia illicitum est unde nefarius.
ria num. i. sceleratus et corripit primam nefas

Nefrendicum. ci). in nefrendus est
efrendinum in nefrendus uide

Nefrendus frendo. des. componitur cum ne et
dicitur h nefrendus. di. porcus domesticus carens
testiculis sic dicitur quia non frendet dentibus h
alio nomine dicitur maialis quod et citurris dici
tur natus ex apro siluestre et domestica porca. et
hinc dicitur h et h nefrendis. dis porculus vel
porcula ad huc lacteus quia nichil frendeat Id
est nil dentibus concuciat et comminuat Et eadez
ratione nefrendis dicitur infans quasi non denti
bus frendens. i. non dentibus aliquid concuciens
ul' comminuens Et a nefrendus ul' nefrendis ne
frendinus. na. num. et nefrendicius. ca. cium. ut
nefrendina caro et nefrendinum ferculum Et in
de h nefrendicum. ci). i. annuale tributum quod
rustici suis dominis circa natiuitatem ul' alio tem
pore anni solent afferre et etiam qd pui discipu
li suis doctoribus appoztant du tamen sit carne
um scilicet porcellus uel huiusmodi

Nefresis nefresin dicunt greci renes unde hec
nefresis quidam morbus scilicet dolor renum a
renum angore dicitur et hinc nefreticus. ca. cum.
penultima correpta qui talem dolorem patitur. et
corripit penultimam nefresis unde maerz de uiri
bus herbarum Idem nefreticis elixu sumere iussit

Negacuncula. le. diminutiuum pua negacio
Negligo lego coponitur cum nec et dicitur ne
gligo. gis. glexi. glectuz abiecta e et assumpra. g.
p adiectionem Si enim mutaretur e in g oportet
ret qz g esset de pcedenti sillaba quod esse no po
rest Et est negligere contempnere derelinquere q
si non legere uel qsi non eligere unde negligens
tis. genens omnis qsi non legens ul' quasi non
eligens Et sias qz coniunctio non coponitur cu
uazo unde negligo non potest componi a ne co
iunctione et lego si componitur a nec aduerbio
Nisto autem simplex est

Nego. gas. gaur. gare. quod obicitur non con
cedere uel non esse uerum contendere contradici
re unde hic negator. tons. et h negacio. onis. et
negatiuus. ua. uum. qz negat qz autem dicitur ne
gare quasi non agere uel agere non. i. ducere ul'
dicere hanc pticulam scilicet no etimologia est
Nego etiam componitur cum ab et cum de et di
citur abnego. gas. denego. gas id e ualde negare
Nego et eius composita sunt actiua et corripunt
hanc sillabaz ne unde quidam Inficit intingens
qui denegat inficiatur

Negotata. te. communis ge. penultima. pduc
ta id e negotiator institor opifex mercenarius
et deriuatur a negotium

Negotium nego uel negans componitur cum
odium et dicitur h negotium. ci). i. mercatus uel
actus alicuius rei cui contrarium est odium et di
citur negotium quasi negans odium uel negoti
um quasi nec odium. i. sine odio modo etiam ne
gotium signat actionem cause quod est iuratum
litis Est enim negotium in causis nego. d. d. in
commercijs ubi aliqd datur ut maiora quis lu
crez Et inde h negotiolum li. diminuti. et negoti
ofus. fa. sum. i. util. uel plenus negotio et rebus
agendis intentus Et comparatur unde negotiose
suis. sine. aduerbium et h negotiositas. ratis. et

negodior. aris. mercari uerbum deponens

Nemanceps manceps componitur cum ne et
dicitur h nemanceps. cipis. i. emanceps ex ne et
manceps ut dixi quasi qui non est ia manceps
et a manceps et nemanceps mancipi et nemanci
pi nomina indeclinabilia et omnis generis ul' s
pristianum potius sunt datui predicatoru noim si
gurate coniuncti cum quolibet genere et cui usro
q numero et cum quolibet casu intransitiue uel
fit copositu mancipi a mau et capio qd copoiP cu
ne et dz nemancipi et sunt noia indidi. et om. ge.

Nemantia trinit in ptem ementis manu capi pt ut
equus h res nemancipi dz que cu pmissio mo alie
natur manu capi non potest ut ager

Nemo ex non et homo copositu ut quibus
dam uidetur siue non genit est comunis et o mu
tata in i et addita nil fit neminis gntis et dz non
solum de hominibus. sed etiam de dijs

Nemus a nuu dz h nemus oris silua qi nuntus
a numinibus ibi sacras et cultis un nemorosus
sa. sum. et hinc nemorose adubiu et h nemorosi
tus. ratis et cor ne Xv Donat ligna nemus qz cor

Nenia. nie. funebris can. de numine nemus
tus scz cantilena que fit sup mortuu Et ponitur
quandoz pro cantilena pueroy. qz pueroy est fle
et facile mouentur ad fletu Itz nenie. dnr uiles
et uane fabule. un Iero in plogo pentateuci Et
hiberas nenas libris autenticis preferunt. hibe
ras nenas appellat fabulas ab hibernis id e hispa
nis inuentas ul' apd eos uulgatas Et p h optet
qz uana et fabulosa et cronica pferunt autenticis
libris Iuxta illd apli et a ueritate autent auditi
ad fabulas autē conuēnt et pduc penit hiberas
Et a nenia denuat' nenioz. aris. i. uana loqui ul'
cantilenaz sup mortuu facere ul' lamentari Item
ut quidez dicunt nenia dz cantilena que fit super
mortuo ul' sup cinis pueroy ut dormiant Item
nenie fabule uiles Item nenie. i. nuge Xv Nenia
nutrios dicitur qsi cantus inanis Qd canit infan
ti sompnus sic crepat ut illi Itē in gntista dz Ne
nia sūt nuge funebra carmia nene. die nene qz ne
nie non potuit in usu poni Et est nenia nomen
onomatopeiū ul' ficticiū qsi fictus a sono ut ne.
ne. ne. et maxime quantuz ad cantilenaz que fit
sup cinis pueroy potest nenia dici nomen ficti

Nenior nenians in nenia uide **Neiu: 4**
Neo. nes. neui. netū. i. filare p quanda dducti
onem filū a colo trahere Et coponit' pneo. nes
et est neutz cu suis copositis neo. Et s pristianū
debut neo facere nui eo mutata in ui vnd dicit
pristi. in viij lib Cū omnia uba secūde declinatio
nis in eo desinencia in vi diuisas faciunt preteri
tum pfectum ut teneo tenui h differencie causa
maneo mansi facit ne si diceret' manui datiuus
manus putaret' esse Et neo facit neui. ne si nui
diceremus a nuo esse uideret' Itē in ix lib dicit
neui in vi fininancium seruat regulaz in supino
conuēntens ui in tū ut neui netū uide in nuo ul' in

Neomenia neos coponit' cu mene qd **Maneo**
est luna et dz h neomenia. nie. qd dā fslū iudeo
rum qd faciunt in nouilunio vnd et neomenia
dz qi noua luna ul' nouiluniu un neomenia so
nat innouaco lune Et qz iudei in ligitimis suis
lunaciones p mensibz habebant ex lege ideo dz
em noue lune uocabant calendal legales et erat

dies solemnus apud eos Et scias qd septē solēp
nitates legales erant scz sabbatū neomenia pha
se penthecostes festū dangonis festū ppiacionis
scenophagia et grauat penl. de neomenia h quo
rundā usum vñ in aurora enā in iisu cor Mart
tis mense frequens neomenia p̄it. potest enā p̄d
sicut maria **A**lias festiuitates adiecerunt hebrei
hijz p̄ter uarios euentus sicut enenia et funm
.i. festū hester h non dicuntur legales id ē lege in
stituta uide in tase

Neophitus neos cōponit cū phiros qd est fides
et dicit h neophitus. n. gce. i. nouellus nouicius ru
dis. fidelis. ul' nup renatus. Vel componit a ne
os et phiros quod ē quero. q̄i nouus questor q̄
enim ad fidem nup conuersus ē de fide querē solet

Neos grece nouū latine. et acuitur in fine.
Notentus. a neos dicitur neotentus. ra. tū. penul
cor. neotentem autem dicuntur homines huius tem
pis nouicij. recentes ul' communes.

Nepe. pe. fe. ge. quidam serpens qui natos su
os consumit. excepto eo qui in dorso eius insede
rit ul' inbescit. postea ipse qui seruatus ē consu
mit patrem. Et dicitur nepa q̄i necans ptus. i. filios.
ul' nepa q̄i necans ptus. i. necans filius. q̄ necat
patrem. Et hinc tractū ē qd homines qui bona
parentū p luxuriam consumunt nepotes dicantur

Nephi. i. purificatio .i. luxuriosus et p̄digi
Nepos. a nascor. ceris. dicitur h nepos. potis. unde
et dicitur nepos q̄i natus post scz filiū. et ē et hinc molo
gia. Unde nepotulus. li. dimi. et h nepos otis p
uū uigilū. q̄ de pomo quasi de filio nascitur. Ne
pos componit h p̄nepos. filius nepotis. quasi p̄
pe nepotem. h abnepos filius p̄nepotis. q̄ ab iū
gitur a nepote. Hic adnepos filius adnepotis tri
nepos filius adnepotis. quasi tetranepos. i. quart
tus post nepotem. Idē ordo et eadē compō ē in
h nomine nepis scz p̄nepis abnepis adnepis
t̄nepis Itē nepos dicitur luxuriosus et tunc est ge.
cōmunis et deriuat a nepa uide i nepa et cor ne

Nepota cō. onis. i. luxuria a nepos qd est lux
neps a nepos dicitur h nepis vñ h nep urosus
ficula. le. di. Et cōponitur nepis p̄nepis abnep
tis et cetera uide in nepos

Neptunus nubes cōponit cū tono. nas. et dicitur h
neptunus. n. deus mans ul' ipm mare et dicitur sic q̄i
nube tonans mare eniz uaporaliter erectū nubes
facit et cōtrario uentoz pulsu tonitrua creat ul'
deriuat neptunus a nubo. bis. q̄ nubit et regit
terraz. q̄ autē dicitur neptunus q̄i nubens terrā et h
est vñ neptunus. nia. niū. et p̄d penl. neptunus

Nequa a nequeo nequis deriuat nequā omnis
ge. et incedibile. i. malus Sed malus ut dicunt
naturalit' neq̄ uero q̄ nequit se continere a scele
ribus Itē neq̄ dicitur luxuriosus q̄ incontinentis est. et
cōpatur nequior simus. Unde nequiter. q̄ me
aduez. et h nequicia. e. i. malicia et luxuria. vñ q̄
dam. Nequicia est que te non sinit esse senē Vñ
nequiciola. le. diminutiuum.

Nequeo. ex non et queo componit nequeo q̄s
quisi quitū. penl' cor in supino. et ē idē nequeo
quod non queo. i. non possum. Et scias qd neq̄o
non potest componi ex ne. q̄ nulla cōiunctio cō
ponit cum ūbo. Item cū non tantū tria ūba cō
ponuntur. scz nequeo nescio nolo. Et cor ne. Vñ
neopus. tempore deleri graua firma nequit.

Nequis. ex ne et quis componit nequis nequa

nequid. et dicitur nequis q̄i non aliquis. et mutatur
ae d̄rprongis in fe. ge. in singulari. et in neutro
genē in plurali in a et dicimus nequis nequa. et
in plī nequi nequa. De h tamē plenius dixi in
tertia parte. ubi egi de figura composita nomis
in capitulo de sillabibus adiectionibus.

Nequiro. a nequā deriuat nequiro. ras. neutri
et nequitor. ras. deponens nequā esse ul' potius
neq̄ter agere et cor qui

Nereis nereidis. fe. ge. nimpha marina h pap

et cor pel. tā nominati q̄ geminū uide in nereus

Nereus neri mas. ge. dicitur deus mans et ponit

p ipso mari et interpretat motus q̄ mare semper

est in motu vñ h nereis. dis. nimpha marina q̄i

ngrei filia et h nerina. ne. et h nerienis. idis. dicitur h

neruicus a neruus dicitur nez. lia nereis h hug

uicis ca. cū. de neruo existens vñ in lib iud

xvi si septē neruicis funibz ligatus fuero ul' h

aliam litteram. neruicis. penl' cor. Et dicitur a iuuus

eruo neruas. In neruus est.

Neruus. ui. i. uinculū m̄broz dicitur a gco gci

enim neruos neura uocant dicitur dicitur q̄i inhe

rens ab inherendo q̄ arcuū cōiunctōnes inui. ē

sibi inhereant vñ h neruulus h. di. et neruosus sa

sum. plenus neruus ul' fortis Et quandoq̄ sic dicitur

supbus et cōpat' vñ neruose. sius. sime. et h ner

uolitas tatis et neruulosus. sa. sum. idē qd neruo

sus Itē neruus ponit p cippo quodā pedum ro

mento unde in iob posuisti in neruo pedem me

um Item a neruus deriuat neruo. as. neruis con

iungere ul' neruos alicui dare et cōponit dener

uo. as. dissoluere debilitare ul' ualde neuare Itē

eneruo. as. neruo. as. actū est cū omnibz suis cō

escio. nis. ciui. citū. cōponit ex non et positis

et scio scis uide in non et dicitur nescire q̄i non scire

ignorare vñ nescius. na. ciū. et nesciens. tis. ois

ge. Et a dō nescienti addita a forma h nescien

na. ae. et differt ab ignorantia sicut dixi in igno

Nestoriani quidā heretici dicitur sunt a **N**randia

nestorio epō constantinopolitano qui b. t. uirg

nem non dei h hominis h̄modo genitricē asseruit

ut aliam psonaz carnis. aliā faceret deitatis. Nec

vñ xpm in ūbo dei et carne credidit h sepañ

et seiuictim alterū filiū dei alterū filiū hominis p

Netus a neo nes neuī netū dicitur netus. dicitur

ra. h. i. filatus et hinc netus tustui. i. filamen vñ

marial' capella. ex cādentis bissi netibz ludebatur

Neu neuisti neut. Est preteritum de neo nes.

Neuma matis. ge. neutri. uel h neuma neume.

.i. uocum emissio. modulacio. Et neumaticus ca.

cū. modulator dulcis et suauis consonans Et est

uicū scriptoris cū inuenitur pneuma ut p̄scriba

tiz. p. et est ibi barbarismus q̄ uicōse addit illa

hā ibi et cor penl' genitui vñ in aurora. xpm

mons uite est cū sancti neumatis igne

Neumaticus. ca. cū. penl' cor. in neuma uide

neuter ab uter p cōpositōz dicitur neuter. tra. tū

genitō neutrius. i. nec iste nec ille ullus Et scias

q̄ antiqui dicebant neut. tra. tū. genitō neutri.

tre. tzi. datō neutro. tre. tzo. vñ ad huc dicimus

quus. ge. neutri Est enim neutri h casus genitū

Neuropassiuus. ua. uū. cōponit et neuropassi

uis. a. um. a neut' ul' neutro et passiuus a ū neu

ropassiuus sunt quoz h neuropassiuus sunt quoz

sicut dixi in tertia pre in tractatu de ūbis in. e. d

Neuropassiui neut' cōponit cū ibi generibz ūboz

et dicitur neutrobi .i. in neutra parte .i. in neutro loco
quod eadem dicitur neutrobius Plantus neutrobius habeo

Neutropassiuus .a. v. m. et de **N**estabile stabulū
dicitur ex parte finis cum componatur ex obliquo et no-
minatio quae ponitur in fine De his eadem vide in neu-

Neulus .li. di. puus neuus **N**eopassiuus
neuus .ui. mas. ge. .i. macula que nascitur in cor-
pore hominis et ponitur quandoque pro culpa vel of-
fensa vnde huiusmodi neuulus .li. di. et neuofus .sa. sum. id
est plenus neuus vnde neuose adhibetur et huiusmodi neuo-
sitas .tatis. Bernh in can. f. mone lxxj. si in consci-
entia neuus fuerit ne quod ex ea procedent carebit ne-

Nexibilis a neutro si huiusmodi et huiusmodi nexibilis **N**exibilis
et huiusmodi Et est nexibilis vel nexibilis quod potest neci vel quod
multis nexibus est nexū ut rere Et huiusmodi nexibiliter
exilis .le. cor. penl. in nexibilis **N**aduerbium

Nexo a neutro .tis. dicitur nexio nexis nexio nexis
nexui nexū .i. necere et nexio .as. xui. et debere
facere supinū nexitū sed facit nexū sicut et suum
simplex suū primitiū scilicet neutro a quo denotatur et videtur
tuz esse frequentatiū huiusmodi hug. p. h. autem dicit in ix
lib. nexio .as. vel nexis neutro tū est eius primitiū
Nam quod a principio amplexus quod ex verbo nasci
et amplector fit verbum frequentatiū amplexor .ris
Sic a principio nexus quod nascitur a verbo neutro fit
frequentatiū nexio .as. vnde manifestū est quod ratio
nabilis huiusmodi primitiū coniugatiōis .p. ferit nexio .as. et
post pauca subditur primitiū nexio .as. xui. facit nexum
quod habet primitiū et supinū sui primitiui scilicet
nexio .as. in nexio nexis est **N**exio .tis.

Nexus a neutro .tis. huiusmodi nexus .xus vnde nexuolus
sa. sum. nexibus plenus vnde nexuose adhibetur et
huiusmodi nexuositas .tatis. et nexus .xa. xum. mobiliter
etiam dicitur

Nibatus a niue dicitur nibatus .ra. tū .i. splendidus
et huiusmodi nibata .re. aqua ex nubibus vel ex ni-

Nice vel nicos dicitur Latine dicitur victoria vel **N**ibus
neca a nice dicitur huiusmodi nice nica quod dicitur et huiusmodi
nitas quasi uictoralis quod alexand. condidit in In

Nicopolis a nice victoria **N**ia post uictoriam
et polis ciuitas dicitur huiusmodi nicopolis .lis. penl. cor. h. ac
augustus fecit et a uictoria sic appellauit postquam

Niceteniū a nice vel nicos **N**iceteniū anthoniū
dicitur huiusmodi niceteniū .nij. et dicitur niceteniā philateria que
gestabant athletae facta de summitatibus armorum
que a uictis receperant et ea collo suo suspensa
gestabant quociens uictores extiterant. quasi signa
uictorie Et ideo philateria talia in quibus desig-
nabantur uictorie a uictoria niceteniā dicta sunt

Nicanor .onis. propriū nomen de quo dicitur in aurora
Ente metuit dexteram linguamque nicanoris hos

Nihil a hylū pro grano vel medulla pene res
dicebant antiqui hylus hyla hylū ullus aliquis
Et ab hylus et non componitur huiusmodi nichilū .li. quasi non
hilū .i. non aliquid. Vel secundum quosdam componitur a non
et hilū ponne et inde dicitur nichilū quasi etiam non illū
.i. non eadem tantillū quantum est illū quod est quasi nichilū
quasi nichil Et hinc apocapae huiusmodi nichil in declina-
bile et sincopatur huiusmodi nil sicut indeclinabile et sunt di-
uisa nomina Et a nichilū nichilo .las. Et componi-
tur adnichilo .las. .i. annullare destruere ad nichilū
redigere Et sunt actiua Item nichilum componitur
in neutro genere tantū nichilius simū unde hec
nichilitas .tatis. et huiusmodi et huiusmodi nichilū indeclinabi-

le vel potius fit genus et figurate constructum cum quilibet
bet casu genere et cum utroque numero intransitive
ut nichili homo nichili hominis nichili homini
et cetera .i. nullius utilitatis vel proij vel ualoris homo
Et pro compositis nichilifacō .as. et nichilipendo die
in eodem sensu .i. uilipendere nullius proij existē-
re uide eadem in malus .la. lum.

Nichilifacō in nichil uide

Nichilipendo .dis. in nichil exponitur
nichilo nichilas in nichil exponitur

Nichilominus aliquando est dictio composita ali-
quando simplex sic dixi in secunda parte ubi egi de
accentu adhibitorum in .c. de compositis a minus

Nico demus .mi. penl. .pd. propriū nomen cuius
dicitur a nictus dicitur nicro .tas. .i. uici **N**icodemus uici-
lo vel palpebras moueo Et inde amictio .tas. co

Nicolaire dicti sunt quidam heretici **N**iponitur
a quodam nicolao diacono ecclesie iherosolimitanarum
qui cum stephano et ceteris constitutus est a petro
qui pro pulchritudinem relinquens uxorem dixit
ut quicumque uellet uteretur ea. postea uisa est in stu-
pu talis consuetudo ut inuicem coniugia commutarem

Nicolaus sicut quod est uictoria componitur cum **N**itius
laos quod est populus et dicitur huiusmodi nicolaus quasi uictoria po-
puli Multos enim ad fidem conuertit vel dicitur uictoria
populi .i. uiciorum que populana sunt et uilia huiusmodi
Et gal dicit quod laos est plus monstrat uere nico-
laus et non aspirat nicolaus

Nicromancia a mancia quod est diuiniatio dicitur
et nigros vel potius nicros quod est mortuum et componi-
tur huiusmodi micromancia .ge. .i. diuiniatio mortuorum vel quod
fit pro mortuum. quod quibusdam incantationibus uidentur
mortui resuscitati diuinare et ad interrogata res-
pondere ad quos suscitandos humani cadaveris
sanguis additur nam amare sanguinem dicuntur de-
mones Ideoque quociens nicromancia fit. cruor
aque miscetur ut colore sanguinis facilius puocetur
unde nigromancus .cia. cū. et nicromanticus
ca. cū. huiusmodi. Et scias quod varro dicit esse quatuor
genera diuinationis .i. terram aquam aerem ignem
hinc geomanciam ydromanciam aeromanciam pyro-
manciam dicimus Nota hic usus gal De terra est
geomancia diuiniatio facta At ad aquam spectat y-
dromancia spectat ad ignem ac pyromancia Sed

Nictos a nictos quod **N**icromancia fit tibi palme
est nox denotatur nictos .i. mortuum unde componitur
nicromancia et ac penl. in prosa

Nictalinius in nictalinus est

Nictalinus a nictos quod est nox dicitur huiusmodi nictalinus
m. .i. quedam passio qua pro diem uisus denegatur pa-
rentibus oculis et nocturnis iuuentibus tenebris red-
ditur vel econuerso die redditur nocte denegatur unde
nictalinius .ca. cū. qui talem morbum patitur

Nictamen in nictor nictans est

Nictorax in nocticorax est

Nictilius a nictos quod est nox dicitur nictilius .lia. li-
um. .i. nocturnus et huiusmodi nictilius .i. bachus quod de noc-
te ei sacrificabant vel de nocte potationi uocabatur
Nictimene a nictos denotatur **N**et inebriabantur
h nictimene .nes. .i. noctua et acuit in fine

Nictio .tis. in nicto .tis. uide

Nictiroz .tatis. a nictor .tans. denotatur nictiroz .ti-
tans. fre. Inuenitur etiam in neutro genere in eodem
sensu nicto .tas. et nictiro .tas. .i. frequenter nocte
Nicto .tis. a nicto .tas. dicitur nicto .tis. tui **N**uicillare
tine .tis. .i. glanre quod prope canem est quando beluam

uestigia insequuntur et acute gannunt. unde cō
lius de quodam cane Bene nictit oletor

Nictor. a nictus qd ē nox dicitur nictor rans. i. noc
te. uigilare. unde nictantes adhibiti. i. uigilantes.
Et h̄ nictamen inis. i. uigilamen Et h̄ nictatus.
tus. idem Inuenitur etiam in neutro ḡne in eodez
sensu nictor rans. Nictor uel nictor cōponit annictor

Nictor ḡr. latine dicitur nox Nictus a nictor azis
dicitur h̄ nictus tus. i. uigilamen uel motus palpebrarū

Nideo a nidus diuatur nideo des dui. deze. i.
splendere. Et ē tractū a nido. scilicet cū pulli matre
adueniente cū quodam alax applausu occurrunt
Et tunc p̄pe est nideze. Item nideze. i. redolere. Et
p̄pe dicitur de carne affata uel dū affatur Nideo cōpo
nitur enideo des. i. eniteo. p̄nideo des. i. p̄nitere
renideo des. i. renitere. P̄nt etiam p̄dca cōposita al
teram significacōm simplicis redolere. Nideo et e
ius cōposita neut̄ sunt. Et faciunt p̄teritū in dui
Et carent supinis Et p̄ducit hanc silbam ni. que
in nitro corripitur Et id̄ autores necessitate me
t̄ri cogente sepe ponunt nideze pro nitere.

Nidifico cas p̄nt cor. i. nidū facit et cōponitur
idor a nideo des dicitur h̄ nidor a nidus et facio
dor. Odoz. Et p̄p̄ie affatorū.

Nidulus p̄nt cor. dimi. i. puus nidus Job xxx
idus di auium est.

Nidulo meo moriar
Nigellus. a niger nigellus la luz dicitur aliq̄ntulus
niger. unde nigellulus la lum. aliud diminutiuum

Niger a nubes deriuatur niger za u. q̄si nubiger
. i. nui em et obscuritate generis q̄ nō est serenus
h̄ fulco optus Et uidet̄ esse cōpositū Et cōpatur
nigōz nigerimus p̄ geminū. r. format̄ eniz a ni
ger addita nimus vñ nigre. ḡrius. gerimie et hec
nigredo. dinis. Niger cōponit̄ subniger. i. aliquan
tulū niger et cor. ni. Et a niger deriuatur nigro.
ḡris. niguum facere Et cōponit̄ denigro. gras. eni
gro. gras. i. ualde nigzare uel nigredinez auferre
Et est actm̄ cū suis cōpositis Et p̄d hanc silbāz
ni positōe h̄ naturaliter eam corripit qd̄ potest
uiden in niger qd̄ eam corripit vñ in p̄sa eam
cor. semp Et a niger descendit nigreo. gres. qd̄
cōponit̄ denigreo. gres. et hinc denigresco. cis. in
choanuū Et cor. ni. naturaliter vñ in aurora ac
cio si mala sit omne nigrescit opus Itē oracius
hic niger est hūc tu romane cauero

Nigreo. gres. in niger uide

Nigro. gras. i. niger exponitur

Nigromancia in nigromancia uide

Nihil indeclinabile in nichil est

Nihacus a nilus dicitur nihacus. ca. cū. p̄tinens ad
nilū uel egiptiacus et niloticus ca cū in eodem sen
su Lucanus in ix rege sub impuro nilotica regna

Niligena. ne. p̄nt. cor. omnis. ge. ge. tenente
nitus a nilo uel in egipto Et cōponit̄ a nilus et

Nilotis a nilus dicitur h̄ nilotis. tidis. i. e. digigno.
q̄p̄ciacis uide in nihacus

Nilus nil. mas. fluuius egipti sic dictus q̄i nil
on. i. unū trahens q̄ fecunditatez efficit uide in

Nimbofus in nimbus uide

Nimbus a nubes dicitur nimbus. nimbi. i. densitas
nubis in tēpestare obscura et nimbi sunt repenti
ne pluuie h̄ pluuias uocamus lentas et iuges q̄i
fluuias. uel q̄si fluentes. unde nimbofus s̄a sum.
tēpestuosus. nubilosus Et h̄ nimbus. uentus aqua
mixtus. Itē nimbus ē fasciola t̄isuezia ex auro.

insura in h̄nteo qd̄ ē in fronte feminau. vñ nim
bosus s̄a sum. uel nimbatuſa tū. nimbo ornatus
imiy. sciz s̄i dubio p̄fecto nec miy s̄m pap̄
nimis uel nimitū. adhibium quantitatez. i. plus
iusto. ultra uoluntatez. multū uel satis s̄ pap̄ Et
corrip̄ ni Ouid de reme. Que nimis appent rena
uirat auis. P̄onit̄ etiam nimis p̄ ualde uel p̄fecte
Vnde illud dauidis. Ego autē humiliatus suz ni
mis. i. perfecte uel ualde ut exponit bernhardus

Nimpharus. i. maritus cuius uxor mechaf̄ et ip̄
nimpha. a nubes dicitur h̄ nimpha p̄ce. Nise tacet
des aquarū. Et sp̄aliter fonciū. q̄ a nubibus. aque
ueniunt et h̄nt originem Et dicitur nimphæ eodem
que et muse Nec immerito. nam aque motus mu
sam efficit Itē nimpha dicitur ip̄a aqua. vñ nimpha
dicitur sponsa in nupcijs Sic dca p̄ officio lauacōis
Quod etiam ad nomen nubentis alludit. vñ ouid
ep̄ Grata ferūt nimphis p̄ salus dona maritis
et cōponit̄ cū para qd̄ ē iuxta et dicitur h̄ panimpha

Ningidus. a ningo ḡis deriuatur ningidus da
dum idest niueus. candidus. Et corripit gi.

Ningo. a nix deriuatur ningo ḡis ixi. i. niuem
emittere. Est et uerbū excepte actionis. Et p̄p̄ie

Nisus a nitro nitens dicitur h̄z t̄m t̄rcial p̄sonas
h̄ nisus sus. i. conamen et nilus. s̄a. sum. p̄cipiū
et h̄ nisus. si. p̄ quadaz aue qui alio nomine dicitur
abetus uel nisus dicitur nisus a niso rege megarentiū
qui in illā auem s̄ fabulam mutatus fuit Item
nisi est coniunctō et tunc corripit p̄maz vñ qui
dam Non sunt q̄nq̄ nisi dño dare uulnera nisi
Non est tura nisi sine niso s̄bia nisi

Nisi in nisus uide

Nitredula a nitro. res. dicitur h̄ nitredula. le. penulti
ma cor. qd̄daz animal q̄i ignis in nocte lucens

Nitrella. le. fe. ge. puus nitro et dicitur a nitro nres

Nitens. tis. ge. omnis p̄cipiū de nitro. res. et
cor. p̄maz Itē est p̄cipiū de nitro. teris. et tūc p̄
ducit p̄maz vñ nitens nitens et consilia pos
sunt corripere penl et p̄ducere diuisis respectibz
Xv Rex bisso nitens asinus fit dūe nitens Itē
Est uirgo nitens adamantū s̄ba nitens

Nitro. res. tui. tere. splendere lucere candere et dicitur
nitro q̄i niuem teneo et est ethi. a nitro nitresco

Nitro. cis. inchoa. Nitro cōponit̄ eniteo. res. vñ nitel

Nitro. cis. p̄nitro. res. unde p̄nitresco. cis. Renitro
res. vñ nitresco. cis. Nitro et eius cōposita sunt

neutra et omnia faciunt p̄teritū in tui et carent
supino Et cor. penl et ut dicitur in ḡeas Gēma nitet

siq̄us fulget candela q̄ lucet

Nitidus a nitro. res. dicitur nitidus. da. dū. q̄si nitro
ri datus Et cōpatur nitidior. issimus vñ nitide

Nitro. sime. adhibiū vñ h̄ nitidicus. raris. et niti
do. das. i. nitid̄ facere Et est actm̄ et cor. ti.

Nitro nitens nisus uel nixus. i. laborare. gradi
conari. et parē s̄lam in ptu maximus labor et co

natus ē et p̄pe p̄ p̄e facit nixus Nitro cōponit̄
annitro. teris ualde niti uel adherere appodari Con

nitro. teris. ualde niti uel foras mittere uel parē
Innitro teris ualde uel contra niti uel adherere ap

podari fulciri Pernitro teris p̄fecte niti ambulare
Obnitro nitens. i. resistere obluatari contradicere

uol rennuere uel obniti. i. circūquaq̄ niti ad obse
quium Renitro. teris resistere reluctari Subnitro

teris. i. subtus niti appodari uel sumministrare Ni
tro et eius cōposita sunt deponencia et p̄d. h̄te
silbāz ni. vñ ouidius de sine titulo Nitimus in

uctiſſi ſemp cupimus q̄ negata et faciunt ſup̄iñ
tam in ſum q̄ in xū ſ̄ utramq̄ ſignificacōz ſim
plices licet p̄ pazē frequencius in xū et in ſuz p̄
conari inueniāz ſ̄ hug. Et priſ dicit q̄ nitroz fa
cit niſum inueniē ecīā in xū ſup̄ Et h̄z nitroz q̄nq̄
uticipia ſc̄z nitens. niſus. nixus niſurus nixurus
Nitroz. roris. mas. ge. i. Splendor p̄d. penſ̄ geni
tuz et denuat̄ a nitro. res. et cor̄ p̄mami ſ̄ nitroz
teris uerbum. eam producit. X̄v Res eſt pulchra
nitroz. in quam ſuper omnia nitroz.

Nitru. tri. q̄daz ſpecies terre ſimilis minuto ſa
bulo cui ſi aqua infunditur fumigat ex quo me
dicine ſunt et ſordes ueſtium et cor̄pm lauanti
vnde et d̄z a nitro ul̄ a nitendo q̄ res nitidas fa
cit ul̄ d̄z a nitria regione ul̄ opido ubi naſcitur
ſatura eius non ml̄tū diſtat a ſale habet enim
uirtutē ſalis Et ſilz oritur in litronibus canſcen
tibus ſiccitate ſ̄ hug. paſ̄ uero dicit Nitru ſpecies
ſalis ex aqua et terra factum inueniē in egipto
ſlituz de aqua fit ex nimio ſolis calore in palc̄
tina proihibioz xxv. Acetum in nitro. Item Jere.
ij. Si laueris te nitro. et cetera.

Niuo. as. aui. niuare. i. ningere a niue deriuat̄
et a niuo niuaſco ciſ inchoa. Item a nix niuoſus
ſa. ſum. plenus niue et h̄ et h̄ niualis et h̄ le et
corripit ni ſicut nix niuis

Niuoſus. ſa. ſum. in niuo. uas. eſt
Nix a nubes deriuat̄ h̄ nix niuis q̄ a nube ue
nit vñ niueus. uea. ueū. et h̄ et h̄ niualis et h̄ le
et cor. ni. nix niuis et ab eo ueniencia ut niualis
excepto coniuoco. es. q̄d p̄d ni q̄d dicit eſſe cō
poſitū a niue Ahj uero a nitroz teris. et ut dicit
ps in vij lib. ubi agit de terminacionibus terre
dedinacōis. Nix deſinit in ix cor̄. ſupple naturali
ter. **H**ic nota q̄ materia niuis eſt nubes cali
da Cū enim ſol radijs calefacit inferiora elemta
eleuat ex eis uapores in quo eſt uis caloris qui
calor ecīā ml̄tū ſecū duxit de aerea ſubſtancia q̄
poſtea eleuatus ad locū frigidū inſpiſſat̄ in nu
bem et frigidū loci incipit expellere calidū Et ſi
frigus iſtud eſt excellens aut expellit ſubito ca
lidū ante conuſionem n̄dois in aquā aut expel
lit nō ſubito. Et ſi quidem ſubito expellit tūc fit
cura congelacio ex illo ſicut pruina. Si autē nō
ſubito tūc calidū aereum non tēperatū q̄d cōge
lacōnez impedire nō poſſet remittit tantuz effec
tū maximi frigoris q̄ effectus eſt indurare cōge
latū et ideo nix cadit mollis manibus compſſibi
lis deſacile Et h̄ eciam patet q̄ licz p̄ma materi
a humidaz impſſionū ſc̄z roris pruine et niuis ſit
una nō tam immediata materia eſt una q̄ p̄xi
ma materia niuis eſt nubes et pruine p̄xima ma
teria eſt uapor Similiter p̄xima materia niuis
eſt nubes calida ml̄tū in ſua eleuacōne habens
de aereo introducto in materiā p̄ calidū eleuans
uaporem vñ facta eſt nubes eo q̄ nō habet ma
teriā pluuię q̄ eſt nubes frigidā nec materia roris
q̄ eſt materia tēpata et ſubtilis Differet autē a ma
teria grandis q̄ nubes q̄ eſt materia grandinis
eſt nubes calidiſſima a qua totū ſil̄ egredit̄ cali
dum ſi a nube niuis egredit̄ paulat̄ eſt pretere
ſciendū q̄ uapor niuis ml̄tū habet de terreſtri
admixto Et ideo eſt de uaporibus qui ex aquis
in terris currentibus eleuat̄ Cuius ſignuz eſt q̄
aqua niuis liquefacta nō eſt pura et q̄ frequen
ter ſordidantur manus quando lauantiur niue

liquefacta et ideo aque niuis reſolute ſecūdant
ml̄tū terras et faciunt creſcere ſemina q̄ calidū
paulat̄ egrediens tēperat in eis frigiditatem et
ſunt bone commixtionis cum aereo et terreſtri
Duo autē ſigna poſſet habere uulguſ aduentus
niuis in p̄ximo Cum enim aez turbidus eſt da
ra turbacōne ad albedinem in ſuperioribus aeris
declinante ſignum accipit uulguſ q̄ illa nubes
que tunc turbat ſerenitatem aeris eſt nubes ni
uis q̄ nubes pluuię eſſet obſcura et magis ſpiſ
ſa et magis ſe trahens ad unum locū aeris cum
nubes niuis ml̄tū habeat immixtū de aereo et
ideo alba et ſic p̄occupata frigore ante multam
ſpiſſacōnem ſuam et ideo ſpaſa p̄ aerem et ideo
uiſus diſfunditur in ipſa Aliud autē ſignum eſt
q̄d cū ſentitur aez caleſcere aliquantulum poſt
uiſionem talis nubes in hieme p̄noſticit̄ in p̄xi
mo niuem debere uenire Cuius cauſa eſt quia iā
calidum niuis cū aereo in ducto paulat̄ incipit
expelli a nube et h̄ eſt q̄ cū iam incipit congela
ri poſt q̄ p̄xime ſequit̄ deſcenſus niuis Ex hijs
p̄z q̄re cū ningit ubiq̄ obſcurum eſt celū alba q̄
dam obſcuritate Sed cū pluit eſt obſcuruz nigra
obſcuritate et non ubiq̄ n̄ raro q̄ ſcilicet nubes
niuola ſpaſa eſt et diuacata pluuiola autē con
tracta eſt et q̄ſi ad aquam reducta et ideo mino
rem locū occupat q̄ niuola uide eciam in pruina

Nixus a nitroz. teris. h̄ nixus xus et in ros
i. partus ul̄ conatus Itē mobiliter nixus. a. um
o nas nauī natū Et cōponitur cū **N**pticipiū
ad et d̄z anno. as. murat. d. in. n̄. Itē cū in
et d̄z inno. as. i. intul nare Itē cū tranſ et d̄z tra
no. as. ſlo eſt neutz cū ſuis cōpoſitis

Nobilis a notabilis p̄ ſincopā d̄z h̄ et h̄ nobi
lis et h̄ le. et h̄ et h̄ nobiliſ lis. q̄ſi notabilis q̄d ſa
cile notat̄ ſc̄z cuius nomen et genus cognoscitur
p̄datus. q̄ autē d̄z nobilis q̄ſi non uilis ethi. eſt
et cōpat̄ nobilioz. ſimus vnde nobilit̄. lius. ſime
adubiū et h̄ nobilitas. ratis Nobilis cōponit̄ ig
nobilis Et ſcias q̄ c̄ſ. ſup illud mt̄. c. iij. Et ne
uelitis dicere patrem habemus abraham ſic dicit
Quid p̄deſt ei quem mores ſordidant generacio
ciara aut quid nocet illi generacio uilis que mo
res adornant Quid p̄fuit. Cam. qui fuit noe fili
us auz de terra naſcitur ſ̄ nō eſt terra et auz eli
gitur ſ̄ terra contempnitur et ſtannū de argento
egreditur. ſ̄ non eſt argentū. Sed argentū ſema
t̄. ſtannū autē foras expellitur. Odelius ē degene
rem claz fieri. q̄ de claro genere contempnibilem
naſci. uide in clericis et ordo

Nobilito. a nobilis d̄z nobilito. tas. nobilez fa
cere. honeſtare. et nobilitare. i. more nobiliuz ſe
habere nobiles imitari. Et cōponitur denobilito
tas. i. ualde denobilitare ul̄ de ſit puatm̄ ſ̄. ut. i
q̄ ſignificacōnem ſimplicis denobilitare id eſt deor
ſum a nobilitate deſtueri ſc̄z uitupare dehoneſ
tare. et de nobilitate degenerare non more nobi
liū ſe habere. Nobilito in p̄ma ſignificacōne cum
ſuis cōpoſitis ē actm̄. in ſecunda ē neutz. et cor̄
li. vñ eſopus. Nobilitat uiles frons gnoſa dapes
Nocco. eſ cui. itū. i. offendē vñ nociuus a. ſ̄ et
nocuus a ſ̄. i. nocēs ul̄ cui nocēt Itē a nocro no
cens nomen. et cōpatur nocentior. ſimus. vnde
nocenter. cuiſ ſime. adubiū et h̄ nocencia. ne. Et
cōponitur Innocens. i. non nocens Et cōpatur
vñ Innocenter. cuiſ. ſime. adubiū et h̄ innocen

dia. die. Noctro cōponitur pnocto. i. ualde ul' pfecte noctro. Noctro et eius cōposita sunt neutra. et faciunt pteritū in cui. et supinū in citū penl. cor. Et cor. hanc sillbā no. vñ. p̄sper. velle magis facinus q̄ tolerare nocet Itē nota q̄ antiq̄ construebant h̄ uibū noctro cū accusatiuo qd̄ in mltis ad huc locus inuenitur. vñ marci ultimo. Si mortiferuz quid bibērit non eos nocēbit Et h̄ idēo q̄ significacōnem habet actiuū. h̄ usu neutz est. Et q̄ deficit uox eius in passiuo in p̄ma et in secunda p̄sona construitur cum datiuo

Nocticorax. a nocte. et corax qd̄ est coruus cōponitur h̄ nocticorax. radic. penl. p̄d. in obliq̄. i. noctis coruus q̄ de nocte volat ul' q̄ de nocte uigilat et est idē qd̄ nicticorax de quo d̄r in ps̄. factus sum sicut nocticorax in domicilio S̄z nicticorax p̄t componi a nictos qd̄ est nox. et corax Item ē idē qd̄ noctua. S̄z noctua ē p̄miscui ge vñ uidetur q̄ nocticorax etiā sit p̄miscui ḡnis. vñde ps̄id̄ xij et̄b̄. Nicticorax ip̄a est et noctua. q̄ noctem amat. Est enim lucifuga et solem uidere

Nocticula le penl cor. est. Vñ pat̄ et cor. cu. dimi. de nox. i. pua nox Item nocticula. i. luna.

Noctiluca a nox et lux ul' lucco res cōponit h̄ noctiluca et. quidā ūmis nocte lucens et p̄d lu

Noctipugnus a nox et pugno as cōponit noc tipugnus na nū. i. obscurus. q̄ nocte cōpugnator

Noctiū tij dixerunt antiqui ul' compugnat a quo cōponit trinotiū. quadnoctiū. quinquinoc tiū. et equinotiū h̄ quosdā Itē noctū est ḡtis plu

Nocto a nox d̄r nocto tas tau. i. Vñ de nox nocte uigilare. Et inde cōponit p̄nocto tas rate.

Noctu. i. de nocte ul' in nocte. adubiū est t̄pis Et d̄r a nocte. vñde dicit ps̄ in xv li. In u pauca inueniuntur adubiā denominatiua. ut diu et ex eo compositum interdiu. Et a nocte noctu.

Noctua a no. diuatur h̄ noctua tue. Et est p̄miscui ge. h̄ etiā d̄r nictimene De noctua dicit isid̄ xij et̄b̄ Noctua d̄r ex eo q̄ nocte circūuolat et p̄ diem nō possit uidere. Nam exorto splendore solis uisus illius ebitatur Hanc autē sola creta insula non h̄z Et si ueniat aliunde Itatim moritur. Noctua non ē bubo. Nam bubo maior ē. De hac etiā dicit am̄b̄ in v exame. noctua ip̄sa que admodū magnis et glaucis oculoꝝ pupillis nocturnaz tenebraꝝ caligantē non sentit horrorem Et quo fuerit nox obcurior. eo cont̄ usum auiuz ceteraz in offensos exercet uolatus Exorto autē die et circūfuso splendore solis. uisus ē eius eberatus q̄i quibusdam heret tenebris Quo indicē suo declarat esse aliquos qui cū oculos habeant ad uidendū. et uidere non soleant Et uisus sui solis officō fungantē in tenebris. De cord̄ ocul' loq̄z quos h̄nt sapientes mundi et nō uident in luce nil cezunt In tenebris ambulant d̄r demonioꝝ tenebrosa r̄mantur Et celi astra uidere se credūt describentes radio mūdū. mensuram aeris ip̄ius colligentes **P**orro autē a fide deuij. p̄petue ceceatis tenebris implicantur h̄ntes in pximo diem xpi et lumen ecclesie Et nichil uidentes apiunt os quasi scientes om̄ia Acuti ad uana. eberes ad creta Et longe disputacōnis am̄fractu p̄dentes inscie p̄pe cecitate Itaq̄ d̄r capiunt uanis uolitare h̄monibus quasi noctue in lumine uanuerunt Cn̄s. etiā dicit. sicut qui ḡues habet oculos si ponas eū in loco tenebroso melius uidet

si autē ponas eū in sole nichil uidet q̄ oculus n̄ suffert solis candorem Sic et homo mundialis q̄ oculos. i. intencionem uel mentē terrenis desideris ifordidam habet et turbulentam Si ponas eū in rebus mūdialibus sapit et astutus ē. Si autē trabas eū ad res spirituales nichil sapit. quia mens eius terrenis desiderijs corrupta nō sentit bonum Boet̄ et̄ in iij de conf̄ dicit. Neq̄unt mali oculos renebris assuetos ad lucem p̄spicue uirtutis attollere. Similes q̄ auibz sunt quoz intuitū hominū nox illuminat dies cecat Hoc attendens Augus. Exclamat ad alipiū d̄ns Quid patimur Surgūt indocti et celū rapiunt et nos cū doctrinis nostris in infernū demergimur Vide in sibiq̄ et in uesperilio et in oculus et in phus et in ordo

Nocturnus a nocte d̄r nocturnus a um. et h̄. et nocturnal et hoc nocturnale. res noctis. uel p̄

Nocius a nocte diuatur nocturnus ad noctem cura a ū. i. nocens uel cui nocet et cōponitur in

Nodus h̄ dimi puus nodus Vnocius. modo das in nodus est

Nodus li. penl cor di. puus nodus nodus di. i. ligatura et nodus d̄r in exercitu densa peditū multitudo. p̄ difficultate dicitur q̄ uix possit reuolui Vñde nodosus sa sum nodis plenus et cōpatur nodosior simus vñde nodose. sius sine adubiū et hec nodositas raris **N**odus cōponitur Enodis trinodis quadnnoctis Et hinc trinodium quadnnoctium quinquinodium et p̄ d̄ nodus p̄mā Ouidius epy Ossa mei fratris daua p̄fracta trinodi Et a nodus diuatur nodo das dauī Et est nodare ligare Et componitur anodo as. i. alligare abnodo as exoluere Connodo as. i. colligare denodo as dinodo enodo al omnia p̄ exoluere Innodo as alligare p̄nodo as renodo reno das iterum nodare ul' exoluere Nodo as actiuum est cū omnibus suis compositis et p̄d no Vñ oui dius. mera m̄ Ollia nodosus facit internodia po

Noe interpretatur requies. q̄ sub illo om̄ p̄plex ma retro opera quieuerunt per diluuiū. Vñde et cū pater eius uocaret nomen eius noe dixit. Iste requiescere nos faciet ab omnibus op̄ibus nostris **N**ocem interpretatur consolata q̄ marito et liberis p̄gre mortuis Ruth moabitid̄z in cōsolacōne **N**ois. i. mens ul' racō summa ps̄ sua tenuit anime Itē nois uoluntas dei ul' mens que p̄uola. le. fe. ge. quodaz cui * dencia d̄r f. pap. tas cāpanie et hinc h̄ nola. le. illd̄ tintinabulum qd̄ appenditur collis canū. ul' pedibus auiū. uel nild̄ qd̄ appenditur frenis et pectoribus equoz ut cū quodaz sonitu incedant equi Et d̄r a nola ciuitate q̄ ibi p̄mū fuit factum et inuentū tale instrumentū Et ampliato nomine inuenitur nola p̄ qualibet pua cāpana ul' p̄ cāpanella refectonj et cor. no. vñde nolus numeri pluralis casus ablatiu cor. no. h̄ nolus uibum p̄d. no. **N** Cuius colla nolus resonant h̄ rangere nolus

Nolanus. na. nū. nomen patrū a nola ciuita

Nolo nonuis nonuult nolui nol **N**te dictum le. i. non uelle a non et uolo cōponitur Et h̄ cōpositū a nolo habet impatiuum noli nolite. licet uolo careat impatiuo. q̄ licet homo non possit sibi p̄si impare. alijs tamen p̄t impare. Et producit no. h̄ nola le cor no. sicut in nola dixi. et ubi uolo simplex habz duo l ul' vnū et nolo similiter

Noma nomen grecum uerbum est. id est tribu

ore vñd et dī apud grecos noma .i. nomen et ap
ponitur ei. o. p. p̄thelīm et dī onoma in eodem
sensu. ul' forte noma nō est in usu apud grecos
s; cōponitur cū o et dī onoma .i. nomen q̄ tribu
ens q̄ distribuit ul' tribuit qualitatē noma com
ponitur cū dia et tris et tetras. et dī h̄ dionimū
tzionimū tetraonimū Itē cū polis et dī polioni
mū dionima ul' tzionima ul' tetraonima ul' poli
onima sunt duo ul' tria ul' quatuor ul' plura no
mina idem significancia et appellatiua vñd dio
nimus. a. um. tzionimus. a. um. tetraonimus. a.
um. polionimus. a. um. in eodem sensu scilicet il
le qui habet duo uel tria uel quatuor uel plura
nomina Item noma ul' nomia .i. lex

Nomen a notamen dī h̄ nomen. inis. q̄ nota
men q̄ p̄ ipm̄ substantiam et qualitatē alicuius
notamus nomen etiā dī fama ul' opinio vñd
nominosus. fa. sum. .i. famosus et cōpatur vñ no
minose sius. sime. adūbiū et nominositas. A
nomen cōponit̄ h̄ binomen. inis. .i. duo nomina
trinomen. inis. quadrinomen. inis. .i. tria nomina
quatuor nomina vñ h̄ et h̄ binomis et h̄. me. q̄
drinomis. me. et binomius. ia. ium. et trinomius
a. ū. qui duo ul' tria ul' iij nomina h̄ s. huz. Et
ut dicit pr̄f̄ pp̄ū nominis est signare substantias
et qualitatē. nominū aliud pp̄ū aliud appellatū
pp̄um nomen est istud qd̄ puataz substantiaz et
puataz qualitatē designat ut martinus Appellati
uū nomen est illud qd̄ naturaliter cōmune ē m̄
roz quos eadez substantia ul' quantitas ul' quali
tas generatis ul' specialis iūgit generalis ut aiāl
spāl ut hō Spēs pp̄oz nominū tñ sunt quatu
or. scz nomen p̄nomen cognomen et agnomen.
Nomen est xpe pp̄um qd̄ imponit̄ alicui nō ha
benti nomen ut socrates. p̄nomen ē qd̄ imponi
tur alicui causa differencie ut lucus catilina Cog
nomen est cōmune totius cognacōnis ut scipio.
Agnomen est qd̄ imponit̄ ab aliq̄ euentu ut ab
affrica dicitur affricanus q̄ deicit affricā Qui
dam dicunt q̄ nomen dī a noma greco qd̄ ē no
men et p̄d. p̄maz nomen. uide in spon̄e

Nomia uel noma id est lex
Nomino a nomen dī nomino. as. nomine uo
care appellare vñ nominatus. ra. tum. ualde opi
natus et nominatus Et cōpat̄ vñ nominare. tius
sime. adūbiū et h̄ nominacō. onis. Itē a nomi
no ul' nominatus nommatuus. a. um. et hic no
minatiuus ui et nominatum adūbiū Et scias q̄
triplex ē n̄tis. scilz n̄tis supponens. et n̄tis appo
nens. et n̄tis exponens. It̄tis supponens est qui
supponit ūbo. ut petrus currit Et debet concordari
re cū ūbo in p̄sona et in n̄o Potest tñ h̄ impe
dizi quatuor modis sicut plenius dixi in tertia
parte ubi egi de regimine nominatiui.

Nomisma matris. In numisma uide.

Nomius. noma ul' nomia .i. lex. vñ nomius a
um. .i. legalis Itē nomius .i. pastor. a nomeos. .i.
a pascuis sic dicitur. vñ nomius a un. .i. pa toral
vñ appollo d̄cis est nomius. .i. pastor. ul' legal

Nomof dī pastor et acuis in h̄ a lege cordaz
non adūbium ē negandi Et ē sciendū q̄ nega
tio non p̄posita nomini p̄ cōpōnem puat tñ.
ut nullus s; qñ p̄ cōpōcōnem adūgitur ūbis
sine dubio puat et ponit. ut nolo nescio nequeo
hec enim sola ūba cōponunt̄ cū non. ut oñdā
pora inflata homini app̄t originale peccatus. q̄

punitus ē in uoluntate sciencia potēcia Si autē
ueniat p̄ infinitatē. tūc h̄z exilem negacōnez q̄
puat et ponit. ut nōhō .i. aliqd̄ qd̄ non ē hō de
h̄ plenius dixi in tertia p̄te ubi egi de figura no
minis b.

Nonagies adūbiū numeri. .i. nona) minis b.
noma uicibus Et deriuatur a nonaginta.

Nonaginta cōponit̄ a nouem. et gentes qd̄ est
decem. quasi nomies decem. vñd nonagenus na
num. Et nonagenarius zia ziū. Et nonagesimus

Nonaria zie. .i. meritx Et dī a no) Nima simū
na. q̄ ante nonam nō licebat ei exire de prostibu
lo. Consuetudo enim erat apud romanos. ut usq̄
ad horā nonam de cōmodo rei publice disputa
rent neq̄ alicui delectacōni ante nonā uacarent.
vñd mētzices d̄cē sunt nonarie. q̄ ad horam no
nam et non ante de p̄stibus exhibant. ne si p̄us
crediderentur iuuenes impedirent.

Nonarius a nouē dī nonarius zia ziū. et noue
nius na num. et h̄ nouenus ni. ul' nouenarius zi
ondum .i. nec adūc. fm̄ papiam.

None nonaz. quidā dies mens̄ scilz q̄ntus uel
septimus q̄ t̄cē incipiebant n̄dine vñ h̄ et h̄ no
nal et h̄ le Et d̄nz none a n̄dine. uid̄ in kalēde

Nongenti. a nouē et centū cōponit̄ nongenti.
te ra .i. nonies centū Et mutatur c in g añceden
te n Sicut etiam in quadringenti q̄ngenti septin
genti octingenti In alijs autē nominibus retinent
c ut trecenti ducenti sescenti uel secenti sicut p̄ba
ui p̄ p̄sin ca. de sila in p̄ma p̄te ubi egi de g l̄ā

Nonne nūquid non fm̄ papia
Nonnūc̄p. .i. aliquociens uel aliqñ fm̄ pap
Nonus na nū A nouem dī nonus na num. Et
per nona none. pro quadam hora diei.

Nozicus h̄ nozis ē quedam ciuitas. vñ nozicus
ca d̄i. ut nozicus ensis. q̄ ibi optimi fiunt enses.

Norma gre regula latine Et inde dī norma ce
mentarioz. ad quā optet n̄dēre structuraz pietū
ext̄ quam nil rectū fieri p̄t A norma cōponitur
abnozmis denozmis enozmis innozmis. Omnia
in eodem sensu. scilz deozmis turpis inanis et ḡn
dis. irregularis. illiteratus. crassus. Vñd hec ab
nozmitas. denozmitas. enozmitas. Innozmitas.

Nozac Rusticus abnozmis sapiens crassaq̄ minua
Nozitro a nosco cis dī noscito ras. p̄nl̄ cor. .i.
frequent̄ nosco Et formal̄ a secunda p̄sona p̄n̄
tis indicatiui scilz noscis remota s et addita ro
uel a sup̄ quo utebant̄ antiqui scilz noscītū tu

Nosco cis noui notū Et cōponit̄ agnosco cis
agnoui agnitū. ualde ul' iuxta noscere. cognosco
cis noui nitū. simul noscē. Et inde cōponit̄ p̄cog
nosco et recognosco Itē a nosco cōponit̄ dinosco
as ui tū. Et ignosco as ui tum. p̄nosco as ui tū
ante noscē. p̄nosco as ui tū. ualde ul' p̄fecte nos
cere p̄nosco as .i. p̄cul añ noscē nosco et eius
composita omnia sunt actiua p̄ter ignosco qd̄ ē
neut̄ Et omnia faciunt p̄sentū in noui p̄nl̄ p̄d̄
Et sup̄ in notū p̄d̄ o. p̄ter agnosco cognosco que
mutant o. in. j. cor. et faciūt cognitum. et agnitū
Item nota. q̄ antiquitus nosco faciebat sup̄inuz
noscītū quod in quibusdam libris antiquis inue
nit̄ et in simplicis et in compositis. uid̄ i ignosco
nosse dī p̄ sincopā p̄ nouisse. vñ patet q̄ de
bet scribi p̄ geminū s non per. sc. q̄ nosce est im

Nota. a noto. notas. dī h̄ nota) patiu modi
re. macula ul' culpa. ul' signum quod aliquid no
tat. ut signū litere. ul' rephensio. vñd hec notu

la. le. et notella. le. ambo dimi. Et e notula huius
lucida et apta traditio eorum que sunt alibi diffusius
tractata Item a nota h notarius zij. qui notis
facit ut in cartis publicis Et notarius a um quod ad
notariū ul' notariū pertinet vñ ars notaria dca e que
olim consistebat in solis notul' s' huius Item note
dñz argumenta signa rationes indicia testimonia
conjecture suspiciones Et cor' p'mam nota. sed
notus ra tū eam p'd xw Est in fronte nota fur

Notoreo A noto ras diuatur // ti p' imine nota
notoreo res tui tere. esse ul' fieri notū Et p'd p'maz
licet noto ras eam cor' Et cōponitur innotoreo res
tui Et hinc notesco cis. et innotesco cis inchoati.
Et nota q' notoreo et innotoreo in p'nti non sunt in
usu s' in p'rezito Inchoati autē istoz sunt in usu
Et dedinando solemus suis inchoatiuis attribue
p'rezita istoz. dñtes notesco cis notui Innotesco
cis tui. Et in similibus idem solemus facere ut se
nesco senui quiesco quieui et sueco siveui Notoreo
cū omnibus suis compositis neurz e Et caret sup
Et producit hanc silliam no fm huius.

Notus thj. et notha. Qui ul' que nata e de no
bili patre et ignobili matre. sicut de cōcubina Et
d' notus p' h q' natus sit de nota. i. de iniamia
culpa. huius contrarius e spuzius. qui scilz natus
e de nobili matre et ignobili patre Hinc etiā no
tus d' quidam malus et sinister uentus scilicet
auster. qui pluuiosus e Et a calore suo etiaz pis
ces in mari adulescunt et corumpuntur Item a
notus d' notus a um. vnde nomina a g'cis in
p're decorata dñz notha. q' nobile hñt patrem. i.
p'ncipiū scilz g'cisimū Et ignobilē matrem. i. finē
scilz latinatē Sunt ergo latina nomina. que p'
cipiū et finem hñt latinū ut albus Greca q' g'cis
hñt p'ncipiū et finē ut agros Notha iio que g'cis
hñt p'ncipiū s' latinū finem. ut patet Ex affinita
te tamen p'ncipij notha qñq' dñz g'ca fm huius.
Sed ex affinitate finis qñq' dñz latina fm huius
Et scial' q' notus aspiratur s' huius Et eē pap' dñc
notus p' cognitus. p' t' solam scribendū. notus
per h. Et cor' p'mam notus p' uento vñ quidā
Perstat summa notus. crebro m' flamine notus.

Notifico ras caui re. i. notū facē a notū et facio
Notio a noti g'co addigi o fit hec notio Quot
sint notiones diuinau p'sonau habes in p'p'ras

Noto ras a sup' de nosco cis scz notū tu fit no
to ras u in o. i. frequē noscere uel designare de
monstrare signare ul' respōdē Et cor' p'mā licet
sup' a quo diuatur eam p'd xw Hoc in amore no
to. q' eo careo m' noto Itē noto ras p't diuatur a
nota te Et tunc notare e notas facē. notis desig
nare Item a noto. i. respōdē. notarius ziazium
quod debet notari ul' respōdē Et h' et h' notabil'
et h' le. vñ notabiliter adubiū Item notarius p't
diuatur a nota re. ut dixi in nota te Notoreo cōpo
nitur annoto ras. ualde uel ad aliquē notare. de
noto ras. ualde notare ul' respōdē Et noto ras
extra alia notare Innoto ras p'noto ras subnoto
ras. i. latenter uel pau' ul' post ul' subtus notare
Notoreo tal' e actiū cū suis cōpositis Et corripit no.

Notorium a noto ras d' notorius a um. i. ma
nifestus ra tū Et s' iustas notoriū multipliciter
d' ul' distinguitur Nam aliud est notorium iuris
aliud facti Notoriū iuris e de quo quis e canoni
ce condempnatus ul' in iure confessus ul' p' legit
imas p'bacōnes conuictus Notorium ius facti e

cuius testis e p'plur' Et dissimulacōni siue inficiaci
oni non e locus Et intelligitur p'plur' esse testis si
ue sit cōmen omnibus notū qui sunt in loco illo si
ue maiori p'ti Itē in notorio iuris requirit' qñq'
p'bacō cont' negantem In notorio ius facti nō re
quiritur ordo iuris qui e als regularit' suauous.
Euidencia enim patenti sceleris clamore non indi
get accusatoris Et si forte iudex uelit talit' delin
quentes s' q' ius postulat punire ul' corrigē Et si
ille appellat. non e appellacioni huiusmodi de re
rendū // Itē notorius facti subdiuntur q' aliud e
notoriū facti p'manentis actu. ut cū quis publice
tenet adulteram ul' concubinam in domo Aliud
notoriū facti tñseuntis actu. ut si aliquis in pub
lico interfecit hominē ul' fecit sacrilegiū ul' simile
Aliud notoriū facti p'sumpti ut si aliquis publice
habitus e p' filio confan' neo ul' affini alicuius
Et h' a quibusdam d' notorius p'sumptū Dicunt
enim q' e notoriū iuris. notoriū facti. notorium
p'sumptū Et e notorius p'sumptum ut si aliquis
publice habitus e p' filio ubi non sequit' alia p'
bacō. q' enim aliquis sit filius istius. non p't uere
p'bari Item dñt in fornicacōne Si enim deicus
iuuenis et cupidus secū habeat in domo sua u
uenculam suspectam. non e notoria fornicacō s'
p'sumpta Nam ut dñc Ouid' epy' A iuuenē et cu
pido credatur reddira iugo De notorio etiaz dixi
in missa. unde etiam in suspicio.

Notria rie. i. pinnā Notus a nosco cis d' no
tus ra tū. i. cognitus Et comparat' notior simius
vñ note eius sine adubiū Et h' notia cis et p'd
no. s' notus aspiratū cor' no. ut dixi in notus

Nouacula le. rasoziū. A nouo as q' nouat ho
mmez vnde in lib' iudiciū Nouacula nō ascendit
sup' caput eius Et p's. quasi nouacula acuta fecit
ti dolū Nouacula etiam d' ferreum instrumentū
quo solet radi p'gamenū. Ab innouando dca q'

Nouale A nouo as d' h' no // innouat pelles
uale lis Et h' noualis lis. in eod' sensu. i. ager qui
singulis annis renouatur arando. ul' qui p'mū no
uus p'scindit' et aratur ul' qui alternis annis ua
cat nouandaz sibi uizium cā. Vizgl' in bucco.
Impius h' tā culta noualia miles habebit Ecce
in neu ge posuit Item in geoz Alceius si tu con
sas paciare nouales Et sic posuit noualis lis in
fe ge. Et h' et h' noualis inuenit' in eod' sensu s'
huius Pap' sic dicit Nouales dicimus siluas ul' cā

Nouellus A nouus d' nouel' // pos nup' sacros.
lus' la lū Et h' nouella le. ramus arboris tener.
et nouus. vnde p's. filij tui sicut nouelle oliuaz

Nouem a nea qd est nouē d' nouē plural' nū
ouennis a nouē et an // omnis ce. et in dedi.
nis cōponit' h' et h' nouenis et h' ne. i. nouē an
noz vñ h' nouenniū nij. i. spacū nouem annoz

Nouensiles. a nouē et salio cōponit' hij et hee
nouensiles. Quidā dij sic dicit q' nouē insultibus
nauē infestant vnde dñt q' si euabit nauis deca
mū insultū nō demceps timet. vñ luca. de cesare
in qñto Hoc fatū decimus ductu mirabile flatus
Inualida tunc puppe leuat. fm huius Pap' etiam
dicit nouensiles. i. noues salientes. vel Jouisiles
J. saltatores iouis Et corripit si.

Nouerca a nouus a um d' h' nouerca ce. i. ma
terna Et d' nouica q' noua sup'ducatur a patre.
q' autē d' nouica q' noua uolens capita et non
antiqua. ul' nouica q' nouos. i. puos et recentes

mariti filios hñs siue arcens. et hinc est. Vnde
h et h noucalis et h noucale ad nouam panes
ul' malus et pessimus qz nouca solet esse mala
pauis vn' noucalitez adhibiti et hec noucalitas
ratis. Itē a nouca noucor aris noucatul sum mo
re nouce se habere. seuicā nouce exerce. et cor
d mā. vn' qdaz Gaudet in afflictos. seuicā nouca

Noui a nosco. nis. dñdit noui nouis. y potestas
ti nouit ubuz defectm. qd si uer est scilicet qz no
ui sit aliud ubum a p̄dicto. non potest ibi esse
alia discrecō nisi qz noui defectm habz vni qñqz
p̄sentis qñqz p̄teriti. Et p̄d p̄maz noui ubum. Sz
nouus. a. vm. noui. ue. ua. cor. no. v. Sunt mea
cura noui. usus qz talia noui. vide m memini

Nouicius a nouus dz nouicius. cia. ciū. i. noui
ter conūsus qñ ad noua patus cor. J. añ. C. Iuue
nalis tam necessitate cōpulsus eā p̄d dicens. Iaz
seder in ripa. retrumqz nouicius horret. et p̄d ma
gister hanc sillbaz. vi. qz sup eaz erat accentus a

Nouices. i. nouem uicibus adhibium. a. **N**ouus
ouilunū a nouus. a. vm. et lu. **N**ouem dz
na cōponit h nouilunū. ni. i. tēpus qñ luna no
ua est. i. cū incipit illuminari a sole. et ut dicit ba
silus in. vj. omelia. Minuitur luna quando circa
solem utitē Crescit autē cū ab eo discesserit Item
sole p̄cedere luna si plena est statim ducit ad oc
casum. ruz sus aures cū sol casui suo metas posu

Nouissimus. a. vm. in no. **N**ouus est
nouo nouas in nouus vide

Nouus a neon ul' neos qd est nouū dz nouus
a. vm. recens non uetusus h in principio sui Et
cōpat' nouior simus. et inde noue ul' nouiter. ui
us. sine. adhibiū et hec nouitas. ratis. Et scias qz
nouus qñz dz inuiscatus quandoqz magnus Item
nota qz nouissimus est suplatiuus de nouus tam
mutat significacōz dz eniz nouissimus. i. ultimus
Et raro inuenit in ea significacōne quā debet ha
bere suplatiuus istius positiui scilicet nouus. a. ū.
mth. xxv. sic erunt nouissimi p̄mi et p̄mi nouissi
mi. i. ultimi Itē a nouus dz nouo. as. Et cōponit
annouo. as. innouo. as. renouo. as. et est act. n. cū
suis cōpositis et cor. no. vn' quidā proficit h nū
quā cui semp lecta nouant

Nox noctis dz a nictos ul' dz nox a nocteo. res
qz noccat oculis p̄pter discrecōnez rez. ul' p con
tū qz n nocz oculis h p̄ocul' p̄ficat vn' h nocticu
la le. di. ul' h q̄dā nox a nocteo dz qz in ea mali
homines nocent et facit gñs pluralis noctiū vi
de in senex Et scias qz septē sunt p̄tes noctis scz
uesperum crepusculū et cetera Itē quatuor uigi
lia faciunt in nocte excubantes in castriū ut dixi

Noxa a nocto. res. dz h nox. **N**oxa crepusculum
a noxe culpa delictum et dz a nocteo nocēs

Noxius a noxa dz noxius. a. um. i. noxius ul'
culpabilis malus. et hinc h et h noxialis et h le
idem qd noxius. et cōponit innoxius et obnox

Nubes a nubo p̄ tego dz h nu. **N**ubus. a. um.
bes. bis. qz nubis. i. regit celuz vn' h nubecu
la. le. di. et p̄d. nu. Sic nota qz rubor celi in ma
ne signat pluuiā et in sero signat serenū qz scilicet
in mane rubor celi. i. aeris siue potius nubis po
sita in aere est signū qz sol uapores eleuatū in in
feriori emisperio trahit secū ad superius et ibi ca
lore suo facit eū ascendere ad locū altū frigidum
ubi est generacō pluuiay In sero autē rubor sig
nū est qz sol uaporem eleuatus in superion emi

perio trahit secū ad inferius emisperū et emun
dat superius emisperū et serenat ipsum a uapo
ribus ex quibus generant' pluuię s. fratem alb
tū Alij reddunt aliaz racōnem dicunt enim trac
tantes illud matti xvj. facto uespere dicitis se re
num erit. scilicet in mane. rubicundum enim est
celum. i. nubes aens in uespere scz et mane dicit
is hodie tempestas. rutlat enim triste celū. i. ruti
lando ostendit tristitiā siue turbacōnem s. p̄tholo
meū oriens ē calidus et siccus. occidens autē fri
gidus et humidus **A**trende eā qz triplex ē co
lor in nubibus scz albus niger et medius scz rubi
us qui est medius inter illos albus color in nubi
bus signum est rancitatis et siccitatis Nigres uero
signum densitatis et humiditatis Cum ergo de i
tute solis nubes in p̄te onentali p̄pter illius ca
liditātē et siccitatem deberet esse tenuis et alba si
apparet rubea signū est qz humiditas vincit qz
debet esse alba et h est uerū argumentum pluuię
future n̄ tamen potuit omnino esse nigra p̄pter
contrarietatez orientis h in sero ex itute occiden
tis p̄t' ipsius humiditatem et frigiditatem debe
ret nubes esse nigra si apparet rubea signū est
qz caliditas et siccitas solis vincit sup eā et istud
ē uerū signū future serenitatis nec tamen omnino
potuit esse alba p̄t' contrarietatez occidentis Itē
animadiire qz aliquando uidemus nubes nigras
in celo et h contingit p̄t' alteram duay causay
Nigredo enim alia de causā fit in uapore terrestri
et alia in uapore humido Si enim sit uapor ter
restis calor agit in eo extrahendo humidū et
tunc trahit et adurit siccum terrestre sicut conū
expositū igni et qz contrahitur excludit ab eo
lumen qd non potest penetrare per ipsum et ideo
fit nubes nigra foris nigredinis fit autē nigre
do in aere inferiori ex uapore combusto extincto
Causā autem nigredinis in uapore humido alia
est qz calidū agit in humidū dissolendo ipsum
Et quanto plus dissoluit ipsum tanto efficit' luci
dus Et ideo nigredo in humido non potest cau
sari ex calido. h potius calidum circūstans expel
lit vndiqz frigus ad nubem humidam et p̄ illud
frigus. humidus uapor inspissat' et condensat' in
nubem densam qd p̄t' sui densitatez non potest
recipere radios solis ul' stellarū in interiori sui et
ideo remanet nigra qz nigrum causat' ex priuaci
one luminis ab interioribus p̄spicū Si autē sit
uapor aqueus subtilis et habeat in se opacōz ca
lidi vndiqz circūfusi nec frigus aliquid opacōz in ip
sum. illud recipit in se subtilitatem et diuergacō
nem ex opacōne calidi. et ideo radios celestius
recipit in intrinsecus sui. et ideo fit nubes alba.
Et si ad terras rep̄mit' a frigore aliq' fit ibi nebu
la alba. Si autem nubes habeat in se humidum
fumosum admixtū aliquantulū terrestri adusto
et recipiat radios in se corporū supiorū fiet rubea
nubes q' aliqñ habeat purpuream rubedinem ra
dus inferiori uenientibus ad humorem nubis in
mane ul' in sero et h significat pluuiā in eodem
die futuray. si fuerit in mane quoniā uapor quez
sol adducit signat' uehementer esse humidus et
iam p̄paratus ad conūsionem. Si autem habeat
nubes qñ sup se resp̄ctam purpureitatem obscu
ram ualde. et sic nubes ualde densa. et cū illa ne
bedo est ex p̄tibus terrestribus adustis q' iam in
flammani incipiunt in uentis nubis et ideo tales

sunt nubes piculose et ueniunt in estate et cū ro-
nituo puo qd est p modum murmuris. Si autē
nubes iā sit rorans et conūrens se ad aquas q̄s
incepit iam stillare p̄p̄ frigus conūrens eam in
aquas et recipiat in se lumen celeste tunc illa nu-
bes erit uiridis coloris et p hoc patet q opacō
caloris maior est in nube rubea q̄ in alba. q̄ al-
bam non adurit s̄ rubeam. Et p̄cipue que secun-
do mō rubea est Et opacō caloris in illa q̄ tendit
ad uiriditatem minor est q̄ rubea ul' alba. s̄ ta-
men maior est q̄ illa que nigra est. ex nigredine
tanta a frigido condensante nubem. Item scias
q̄ nubes fiunt in aere. in locis in quibus absin-
ditur iustus luminis radioꝝ solis et stellarū. quaz
lumen est radians in aere ex reflexione ad corpa
solida que sunt aqua et terra. abscondit̄ autē et
sepat̄ a uapore aque et terre in locis illis. et ideo
non disgregat eas in loco illo. et illa ē regio me-
dia aeris. ad illa enim non puenit caliditas que
est ex uicinitate ignis desus. nec enā calor ex
reflexione radioꝝ generatus deorsus. et ita rema-
net frigidus Ignis enī ibi uicinus uincit feruen-
ti calido suo sup aerem qui est illic. et neq̄q̄ uin-
ditur ab aere. et ideo consumit omnem uapores
illic eleuatū. Et attende q̄ sicut p̄bat̄ in libro de
crepusculis. uapores non longius tribus miliar-
ibus ul' paulominus a terra eleuant̄. vñd̄ et poe-
ta dicit q̄ olimpus excedit nubes uide de hoc in

Nubidus a nubef d̄ nubidus ymons et in nix
da. dū. i. obscurus q̄si nubi datus et cor bi.

Nubilis a nubo. bis. d̄ h̄ et h̄ nubilus et h̄. le.
ad nubendū abilis et cor bi.

Nubifer. ra. rum. ferens nubem cor penl

Nubiger. ra. rum. penl cor. gerens nubem

Nubilo las in nubilum est

Nubilū A nubes dicit̄ hoc nubilū si nubes uel
obscuritas unde nubilus la lum obscurus spissus.
Unde ouid trilitū. Cum fueris felix multos nūa
bis amicos. Tpa si fuerint nubila solus eris. vñd̄
nubilosus. s̄a. sum. Et a nubilus deriuat̄ nubilo.
las. laui. lare. i. obscurare. spissum facere. Et con-
ponit̄ annubilo. las. cōnubilo. las. denubilo. las.
ualde nubilare. ul' nubila auferre. Enubilo. as. in
eodem sensu. Innubilo. las. Penubilo. las. obnu-
bilo. las. obscurare. Et est actm̄ cū omnibus suis

Nubo. bis. psi. ptū. olim erat ac **N**compositio
tiū. p̄ maritare. unde in euangelio neq̄ nubent
neq̄ nubentur. math̄ xxij. s̄ modo est neut̄ pas-
siuū et p̄pe pertinet ad mulieres ut nubo tibi. i.
marito tibi uel duxer̄ a te in nuptiam Item nubē
.i. regere Et ab hac significacōne tracta est p̄ma
significacō q̄ tunc cū femine nubunt p̄mū capi-
ta eaz reguntur Nubo componit̄ cōnubo bis. i.
simul nubo Innubo bis. i. ualde nubē uel intus
pnubo bis. i. ante nubē Obnubo bis regere opi-
re Nubo s̄ q̄ ptinet ad feminas cū suis cōpositis
ē neut̄. s̄ p̄ regere. ē actm̄. **N**re: nubo et eius
composita faciunt p̄sentū in psi. et sup in nū. ut
nuptū Et p̄d̄ hanc silbam nu. vñd̄ Ouid̄ epi. Si
qua uoles apte nubē nube pari. s̄ hug. et forma-
tur p̄sentū a p̄ma p̄sona p̄ntis indicatiui. bo in
psi mutata Et sup a p̄terito. psi in nū. Et querit̄
p̄o in ix li. de scripsi et nupsi. Cur non p̄ b s̄ p̄ p̄
scriban̄ Et n̄det hoc fit cā euphonie. q̄ in p̄i-
cipio silbe. b ante s uel t. non p̄t inueniri. ut ip̄e
aptus Nam absconus. abstinens et similia. non in

p̄ncipio silbe coniunctas b et s h̄nt. cui p̄p̄o sepa-
tim ē silba accipienda Igitur p̄ticipia q̄ sup̄d̄cōꝝ
ūboꝝ rōnabiliter p̄ p̄ et t scribunt̄. scriptus nup-
tus. et nomina ex hijs deriuata. scriptoz. nupte

Nte scias q̄ nubo p̄d̄ p̄mam. tamen u ante b.
cor̄ in hijs cōpōnibus. innuba. pnuba. cōnubiū
p̄ totū cor̄ u an̄ b. n̄ in hac t̄minacōne cōnubia

Nucilla le. i. amigdala scilz minor nux Et d̄ a
nudearius nij. fe ge. arbor q̄ fert nuces. a nux

Nucleus. a nux d̄ h̄ nucleus dei. qd̄ laet̄ int̄

Nucleus. a nux d̄ h̄ nucleus d̄ a nubo. bis. q̄ duro
corio sit nuptus. i. rectus unde h̄ nucleolus deoli
diminutiuum. Et componitur. enucleo es.

Nucula. dimi. parua nux. Et idem est nucula.

Nudipedalia. In nudipes uide.
Nudipes. nudus componit̄ cū pes dis. Et d̄ h̄
et h̄ nudipes. dis. i. nudis pedibus unde h̄ nudi-
pedalia. lie. i. nuditas et p̄pe pedum et cor̄ di.

Nudius: t̄nus adhibiū tempis est. ut uult p̄is
et est dictō cōposita a nunc et dies et t̄nus q̄si
nunc est dies t̄rcius. et similiter cōponitur nudi-
usquartus. i. nunc est dies quartus. et generaliter
cum quolibet nomine numerali ordinali. s̄ huḡ
inuenit̄ talis compositō ut nudiuscentusimus. nu-
diusmillesimus. et sunt omnia adhibia t̄p̄is. Ac-
tuū. x. d̄ a nudius quarta die. i. a die q̄ nunc ē
dies quarta usq̄ ad hanc horam. Itē reḡ primo
C. iij. ue nobis q̄ non fuit tanta exultacō heri

Nudo. das. in nudus uide **N**et nudius t̄rcius

Nudulus. la. lū. penl cor. ex toto nudus et deri-
udus da dū. expoliatus. siue **N**uaē a nudus
uelibus exutus. Et comparatur nudior dissimulus.
unde nude. dius. me. adhibiū. et nuditas. tis. Itē
a nudus nudo. as. aui. are. i. expoliare. deregē. ma-
nifestare. Et componit̄ denudo. as. deorsus ul' ual-
de nudare. enudo. as. i. ualde ul' apte nudare. Re-
nudo. as. i. itē nudare. ul' coopire. Et est actiū
cū suis compositis. Et prod̄ nu. Unde iuuenalis.
Cantabit nudus coram latrone uiator. Et ouid̄
de sum. ti. Nō in decepre nudant tua scā rabelle

Nuga. ge. in nugor. gatis. uide. **N**hic nota q̄
benhardus in secundo de consideracōne sic dicit.
fugienda p̄ inde ociositas mater nugaz nouca i
tutū Itē seculares nuge sunt in ore sacerdotis blas-
phemie consecrasti os tuū eungelio. talibus iam
apire illicitū assuescere sacrilegū est. labia sacer-
dotis ait custodiunt scienciaz et legeꝝ requirunt d̄
ore eius non nugaz p̄fecto ul' fabulas **N**Verbū
scurrile qd̄ facti urbani ue nomine decorant nō
sufficit p̄grinari ab ore p̄cul. s̄ ab aure religan

Nugaculus. la. lū. aliquantulū nugax **N**pum

Nugicanus. a. um. penl cor. nugax canens

Nugidicus. ca. cū. penl cor. nugax dicens a nu-

Nugiger. ra. rum. nugax gerens et **N**ga et dico

Nugigerulus a ū penl cor nugax p̄orn **N**gor. gi-

Ngor. aris. atus sum. nugar nugas fa **N**mens

cerē ul' dicere vñ h̄ nugator. oris. et h̄ nugacio.
onis. et nugatorius. ria. riū. nugor cōponit̄ annu-
gor. aris. connugor. aris. pnugor. aris. renugor. a-
ris. et est nugor deponens cū suis cōpositis. et p̄-
ducit nu. Itē a nugor h̄ nuga ge bestia ul' denisio
unde h̄ nugula le. et h̄ nugella le ambo dimi. et

nugosus. s. sum. nugis plenus vñ nugose adubi
ū et h nugositas. ratis. et h et h et h nugax. cis
uanus fatuus qui assidue nugis intendit Et com
patuz nugacios. simus. vñde nugacrez. aus. sime
adiubiū et h nugacitas. ratis. Nuqa cōponit̃ nugi
gez. ra. rum. et nugigerulus. la. lū. et nugicanus.
na. num. et nugidicus. ca. cum. et nugifonus. na.
nū. et nugiparus. ra. rum. Itē a nugā ul' a nugoz
deniāf̃ h et h et h nugax in decina. in sin. Et in
plurali idem qd nugax et ut dicunt nugax nom̃
hebreū est vñde sophonie iij. Nugax q̃ a lege re
cesserunt. congregabo nugax. i. uanos ul' qui ad
nullam utilitatē ptinent. dicit quodā explicō. ut
nos. posuimus hebraicam linguaz omniū lingua
rum esse matrem et cetera

Nullatenus ul' est dictō cōposita ul' potius qdā
irregularis uocum congeries. loco unius dōnis
posita. et gūatur penl. de h tamen plenus dixi
in secunda pre ubi de re minau de accentu adubi
orum in capitulo de cōpositis a tenuis

Nullo. las. in nullus est
nullus. ex non et ullus cōponit̃ nullus. la. lū.
et fact̃ gñis nullius s̃ modernof et dat̃is nulli ñ
antiq̃ dixerunt nulli nulle nulli deo nullo nulle
nullo. vñde Jeremie xij sūbare qd nullo usui ap
tum est. sicut a sibi d̃ in euangelio alio dixit. A
nullus d̃ nullo. las. i. nichilare Et cōponit̃ an
nullo. las. debilitare. annichilare et sunt actiua

Numarius a numus ul' a numerus d̃ h numa
rius. nj. et dicebant̃ numarij qdam oues q̃ pub
licū numū ul' numez erareo inferebant Itē a nu
mus h numaria rie lex de numis

Numatus. ra. tū. numis plenus. vñde oracius
in epi. Ac bene numatū decorat suadela uenusq̃
et debet scribi p unū. m. q̃ a numus deniāf̃. S̃
Crac̃ addit unum m ut p̃mam pōne p̃duceret

Numella. le. qdam genus cathoraū quo qua
drupes ligant̃ in inuis. maculis contextū vñde
numello. las. numella ligare vñ numellatus. ra.
tū. numella ligatus

Numen a nuo. is. d̃ h numen. minis. i. diuini
tus ul' ipse deus ul' dei potestas ul' maiestas. et
coi' p̃ñl̃ gñ vñ numinosus. fa. suz. plenus numini

Numeraria a numerus d̃ h numeraria **N**ubus
numero numeras in numerus **N**dea numeri

Numerus Numā impator fuit romanus q̃ pri
mo reppit numez apud romanof et ideo ab eius
noīe dictus est h numerus sius quoq̃ d̃ collectō
unitatū siue acius ex unicitibus p̃fusus. et h h
tantū pluralitas d̃ numerus. sciz binarius ul' tri
narius ul' maior numerus Itē numerus quando
q̃ d̃ singularitas. i. unitas Numerus etiā d̃ acti
dens p̃cū oracionis scz qdam modus significandi
q̃ dōni inest ex eo q̃ per ipsuz fit sermo tamq̃
de uno ul' tamq̃ de pluribus. q̃ p̃ terminacionez
discernit̃ ul' construccōnem eius. et inde numero
sus. fa. sum. i. multus numero abundans. et cōpa
tur vñ numerose. sius. sime. adubiū vñ h nūme
rositas. ratis. i. multitudo et numerarius. na. rius.
Numerus cōponit̃ Innumerus. ra. nuz. q̃i sine nu
mero Itē a numerus d̃ numero. ras. rai. vñde
h numerator. roris. et h et h numerabilis et h le
vñde numerabilitez adubiū Et componitur nu
mero cū ad et d̃ annúmero. ras. Itē cum con et
d̃ connumero. ras. Itē cū di et d̃ dinúmero. ras
diuisim ul' diuisis modis numerare Itē cū e et d̃

enumero. ras. Item cū re et d̃ renúmero ras. Et
est actm̃ numero cū omnibus suis cōpositis et cor
me s̃ hug. Et scias q̃ numerus diuiditur in sin
gularem et in pluralem Singularis numerus est
forma dōnis significantis ut unum Pluralis ē
forma dōnis significantis ut plura. Itē nota q̃
numerus accidit cuiusq̃ accidit p̃sona uel econū
so. de numero dixi sup̃ in tertia pre ubi egi d̃ nu
mero qui accidit nomi Item in iij pre ubi egi de
alloreca s̃ p̃ris in c de sintesi Præterea aiadiite q̃ ē
numerus diminutus p̃fectus sup̃abundans Nume
rus diminutus d̃ cuius p̃tes aliquote ñ surgunt
in suum totū ul' non adequant̃ suo totū ut octo
p̃tes enim aliq̃te de octo sunt unū duo q̃tuor q̃ a
gregata faciunt septē. et sic p̃tes sunt minus q̃ to
tū. i. q̃ octo. Numerus uero p̃fectus d̃ q̃ p̃tes
aliquote surgunt in suū totū ut sunt eq̃les toti si
cut sex. Nā p̃tes de sex sunt unū duo tria q̃ faci
unt sex. unū uero est sexta ps duo tertia tria me
dieras. Numerus uero sup̃abundans est q̃ p̃tes
aliquote excedunt suū totū. sicut uidemus in xij
Partes enim aliquote de xij sunt unū. duo. tria.
quatuor. sex. q̃ aggregata s̃l surgunt in xvj. et sic
p̃tes aliquote de xij excedunt totū scilicet
duodecim Ex h potes colligē q̃ illud qd dominus
dicit apl̃is m̃th̃ xix. vos qui secuti estis me in re
gnatione cū sederit filius hominis in sede maies
tatis siue sedebitis et uos sup̃ sedes xij iudicantes
xij tribus isrl. Non solū intelligit̃ de xij apl̃is. q̃
sic paulus non esset s̃scurus super duodecim sedes
s̃ in intelligit̃ de xij apl̃is et de suis imitatoribus
q̃ partes aliquote de xij excedunt totum. q̃ iste
numerus xij est numerus superabundans siue su
perexcessens. Et nota q̃ sancti faciunt magna
um in numeris q̃ ponunt̃ in sacra scriptura vñ
dicit g̃g̃ in xxxij li moꝝ. Omē peccatū undena
riū est. q̃ dū peziā q̃s agit. p̃cepta decalogi tran
sit. Nunc petrus in undenario numero remanere
aplos metuens. mathiā duodecimū forte missa
requisiuit. Nisi enim signari culpā per undenariū
cōneret implēi apl̃oz numez tam festiue duode
nario numero non curaret Itē super illud math̃
xviij. Non dico tibi usq̃ septies. s̃ usq̃ septuage
sies septies. dicit aug. i. quadringentis nonaginta
uicibus ut rucienf peccanti fratzi dimitteret in di
e. quodiens ille peccare defactū in fratze nō poss̃
et tūc intelligit̃ p̃ multiplicatōz. q̃ si septuaginta
multiplicent̃ p̃ septem faciunt quatuor centū cū
nonaginta. ul' potest intelligi p̃dictus numerus.
septuagesies septies p̃ aggregatōz. sicut dicā i sep
tuagesies Itē suantibus continentiā coniugales
datur fructus tricesimus. vidualem sexagesimus
virginales centesimus sicut innuitur in eu. āgelio
Cuius racō est s̃ bedā. q̃ fructus tricesimus debe
tur coniugatis. q̃ in rēp̃sentacōe q̃ fit in ablato
Tricesimus numerus signat̃ p̃ contactum pollicis
et indicis s̃ suā summitatē. vñ ibi quodammodo
osculant̃ se. et sic tricenarius numerus signat̃ con
iugatorū oscula. Sexagenarius uero numerus sig
nat̃ p̃ tactum indicis sup̃ mediū contactum pol
licis. Et sic per h q̃ index iacet super pollicez op
p̃mens ipsum. significat̃ opp̃sionē quā uidue pa
cunt̃ in mundo. Cū autēz numerando peruenim̃
adcentenariū transimus a leua in dexteraz. q̃ ui
delicet s̃ cōputistas ultimus numerus qui nūme
ras̃ in manu sinistra est nonaginta nouem. et pri

mus numerus manus dextre Incipit a centū. vñ per centenarium uirginitas designat que h3 por cones angelice dignitatis q̄ sunt in dextera sc3 in gloria. nos autē in sinistra p̄p̄t in p̄fectionem p̄ sentis uite. Et t̄ tractans illd̄ luce viij. Aliud cecidit sup̄ terraz bonaz et cetera. Terra inquit bona. sunt illi qui abstinent se a malis et h̄ ures suas faciunt bona et est iste fructus eoz̄ tricesimus Si autē et omnia bona sua contēpnant et accedant ad fuiendū deo habent lx. Si autē p̄cepto imperialis sentencie de morte eoz̄ p̄cesserit h̄nt centesimū. Aut eciā fideles qui iuste uiuunt h̄nt xxx. Si bona eoz̄ p̄cussa fuerint et filij habent lx. Si autē infirmitas aliqua corporificis contingit et fideles sustinuerunt h̄nt centesimū et terra bona est Nam iob añ tempraco3 xxx habet in facultatibus suis iuste uiuendo. post dampna substantie et filioz̄ lx post plagaz̄ autē corporis centesimū fecit qui centesimū h3 in se h3 et lx et xxx. et non eonūso

Numida. numidia. lingua numidarū uage et in te sedes dicunt. vñ h̄ et h̄ nūda. de. p̄n̄l̄ cor. uage in certus. inconstans. infidelis. Et q̄ olim numide uagabantur huc et illuc non habentes certā mansionem. ideo dicti sunt numide. vñ h̄ numidia. die. terra eoz̄. Et hinc modo sumit h̄ et h̄ numida mide. qui est de terra illa. siue sit instabil. siue non. Et numidicus ca cum.

Numillus. li. dimi. puus numus
Numisma a numus d̄ h̄ numisina. tis. idē qd̄ numus et numisma. i. numi p̄cussura. figura. i. v mago que in numis fit idem et denarius d̄. vñ d̄ numisma q̄si numi p̄mago unde in m̄t̄s Afferte michi numisma census et attulerunt ei denarium Item inuenit h̄ nomisma. tis. et est idem qd̄ numisma. De h̄ eciā dico in solido. das. Et cor̄ p̄mam numisma. vñ orac̄. Retulit acceptos regale numisma philippos

Numosus. a numus d̄ numosus. fa. suz. numis plenus. Et compatur. unde numose. sius. me. ad ubi. et h̄ numositas. tats. Et producit mo.

Numularius. ria. riū. a numus d̄ h̄ numularius. nj. monetarius. ul̄ mensarius. campfor negociarius Mathei xxv. Oportuit ergo te committere pecuniam numularijs.

Numulus. a numus d̄ h̄ numulus. li. et h̄ numillus. li. ambo diminutua. i. paruus numus.

Numus. a numerus deriuatur h̄ numus. mi. et debet scribi p̄ vnū. m. et d̄ numus a nūs. q̄ numi numerant. ul̄ numus a numa pompilio. qui eos p̄mo apud romanos p̄maginibus et sculpturis notauit. ul̄ numus. q̄i nomus a nomine. quia nominatur. ul̄ q̄ nominibus p̄ncipū numi effigiantur. Et querunt tria in numo. metallū figura et pondus. et si aliquod istoz̄ defuerit numus nō erit. Et olim numus d̄ argirus. q̄ olim fiebant numi p̄mū de argento. quod grece argiros d̄. h̄ hug. et ita numus fm̄ hug scribi debet p̄ vnum m. Hoc eciā patet. q̄ in numerus. ul̄ in numa n̄ est nisi vnū. m. a quo p̄t denuan numus. sed an possit p̄ma breuiari queri solet. et dicunt multi q̄ p̄ma breuis est. fm̄ illam regulā. Quanta fuerit p̄ma naturaliter in primitiuo. tanta remanet in suo directe deriuatō. sed numerus a quo denuat numus habet p̄mam breuem ergo et numus. h̄ contra istos est q̄ numi q̄i ubiq̄ a poetis p̄ma

prod. Vnde Iuuenal. Crescit amor numi q̄tū pe cunia crescit. Item orac̄ in epy. Et bene numatū decorat suadela uenus q̄. Itē Ratho. Eger diues habet numos sed non habet ipsum. Sed ad hoc ipsi respondent q̄ numus p̄mam cor̄. Sed additur aliquādo a poetis vnū. m. ut p̄ma pducat Et p̄ istis facit q̄ ut dicit magister bene u ante m breuiat in numerus et numisma unde orac̄. in penl̄ epl̄a. Retulit acceptos regale numisma philippos. Michi tamen uidet q̄ numisma et numerus p̄maz cor̄. Itē q̄ numus et numatus eoz̄q̄ deriuatua p̄ vnū m scribi debeant ut dictum est numus et numatus et huiusmodi a numus deriuata cor̄ p̄maz. h̄ addit vnū m a poetis ut p̄ma efficiat longa ul̄ p̄ figuram. ul̄ forte ut quidam uolunt p̄ma de numus naturaliter est longa q̄ poete eā pducunt. et tūc oportet dicē q̄ illa regula non est generalis. q̄ta fuerit p̄ma silba in p̄minuo. tanta est in deriuatuo. h̄ ut plu unc. i. mō adubiū tempis

Nunciū uera est nuncio. as. au. are. et cōponitur ānuncio. as. denuncio. as. i. ualde nunciare ul̄ p̄hibē h̄ ānuncio de futuro nuncio de longinquo denuncio in present. enuncio. as. p̄nuncio. as. p̄nuncio. as. renuncio. as. itē nunciare ul̄ rennuere. Et cōponit̄ ab renuncio as. subnuncio. as. latenter ul̄ post ul̄ parum nunciare. Et est actiuū cū suis cōpositis

Nunciolus in nuncijs uide
Nuncius a nuncio as d̄ h̄ nuncijs. nj. et h̄ nūcia. nuncie. qui ul̄ que nunciat et h̄ nuncium qd̄ nunciat. Confundit̄ tū q̄iq̄ h̄ p̄petas. et hinc h̄ nunciolus et h̄ nunciola et h̄ nunciolū. di. et cor̄ o. et p̄ cōpositō3 h̄ internūcius h̄ internūcia h̄ internunciū. Item cōponit̄ h̄ p̄nuncijs. nj. et h̄ p̄nuncia. cie. et h̄ p̄nūcijs. nj. Item h̄ ānuncijs h̄ ānuncia h̄ ānuncijs h̄ hug. pap̄ eciā dicit. Nunci

Nuncubi adubiū loci cōponi
Nus qui nunciat tur ex nunc et ubi. Et interponit̄ c̄ causa euphoniae. et. m. mutat̄ in. n. sequente. c. vñ dicit pris in p̄mo maioris q̄. m. transit in. n. ut num nuncubi

Nuncupo a nomine d̄ nūcupo. pas. i. nominare et d̄ nuncupo q̄i nomine capio et est et̄. vñ h̄ nuncupator h̄ nuncupatrix. nuncupatus. ra. h̄ nuncupatio nuncupatiuus. u. uū. et est actiū. et cor̄ ci. Et scias q̄ h̄ q̄iq̄ ūba dicunt̄ uocatiua. scilicet dico. uoco. nuncupo. nominor appello

Et ut dicit papias nuncupat. i. appellat. nominat
Nundine a numus hee nundine. az. in / dicit singulari raro inuenit̄ et sunt nundine mercato rum publicus conuentus ad m̄ces emendas uel uendendas vñ nundino nundinas. uendere uel e mere ul̄ mercan et cor̄ di. uide de h̄ in Ralende.

Nunq̄. i. nullo tempe adubiū tempis. et cōponit̄ ex non et umq̄ et nō remanet de nō nisi. n. S3 nusquaz. i. in nullo loco cōponit̄ ex nō et ul̄ q̄ vñ ad hebreos c̄ p̄mo. Nusquā angelus app̄hendit vñ nunq̄ p̄tinet ad tempus h̄ nusquā ad locū silz̄ umq̄ p̄tinet ad tempus usquā ad locū vñ q̄daz. Ad tempus nunq̄. h̄ p̄tinet ad loca nus
Nunquid cōponit̄ ex num et quis et muta q̄ tur. m. in. n. sequente. q. Cum qui autē nō cōponit̄ nū. Causaz̄ autem huius in tercia pte dixi ubi egi de sillabīs adiectionibus et cōpōsitionibus d̄

Nuo. is. o. in. / . nuj. et. / . in. tum
Nuis ul̄ qui nuti nuere. i. annuere. consentire. p̄mittē. ul̄ nuti facere. Nuo cōponit̄ annuo. is. abnuo. is. con

nuo. is. Innuo. is. renuo. is. reficere et ab omni
bus istis frequentatiua. Nuo neutri est cū suis cō
positis p̄ter annuo p̄ concedere et abnuo p̄ renuo
que sunt actiua. Item omnia faciunt p̄teritū in
nui et supinū in nutū penl' p̄d. licet q̄nq̄ in qui
busdā eorū ūbalibus interponat̄. J. causa eupho
nie innuicō p̄ innuicō s̄ huḡ.

Nup adubiū tempis. cōponit̄ a nouus et tem
pore q̄i nouig. i. recenti tempe nō. pau aū h̄ tē
p̄perus. ra. num. dicebant antiqui. i. no a pus
uus. nouicius a nup adubiō. S; nupus. ra. num
d̄i q̄i nup ueniens. nouicius q̄i ad noua patus.
plantus postulasti hominem nuperum atq̄ noui
cium. s̄ h̄ illā antiquitatez nuperus cōp̄at̄ nupi
oz nupimus. q̄si a nup et nō a nupus. vñ nupē
nus. nime. adubiū et hec nupiris. ratis.

Nupcie in nuptis uide et in bigamuz
nuptrium a nubo. bis. h̄ nuptrium ul' nup
trionum. domus ul' locus in quo fiunt nupcie.

Nuptus a nubo. i. regio d̄ri ul' ubi nubunt
uaf̄ h̄ nuptus. i. maritus et hec nupta. te. vxor q̄
uultus suos uelent. et nuptus. ra. tū. et hinc hec
nupte. au. q̄ tunc p̄mo reginē capira nubendi
uz. et sunt nupte coniunctio legitima duoz eius
d̄ nature diuisi sexus cū spe prolis dilectacōne et
constancia. vñ h̄ et h̄ nuptialis et h̄ le vñ nupci
aliter adubiū Item a nupcie nupciole. lauz. parue
nupte uide in nubo Itēz in tezia pre ubi agit̄

Nurus nus fe ge ē ux a' de uibo in principio
or filij. sic dicta a nouus a ū. q̄ nouella et iuuen
cula est vñ et piuencula sepe ponit̄ et cor̄ nu
sicut patet in illo ūsu q̄s̄imi. At uxor nati d̄i et
se nuzus Et cōponit̄ cū p̄ et d̄i h̄ pnurus. nus.
.i. uxor filij. filij. i. nepotis et d̄i pnurus q̄si p̄pe

Nus. i. sensus vñ anus q̄si sine nus **N**urum
usp̄iam adubiū loa. i. in nullo loco. et cōpo
nit̄ ex non et usp̄iam

Nusquam in nunquam uide

Nutabundus. da. dū. dubius et incertus nutan
ti similis et denuat̄ a nuro. ras.

Nutatim adubiū. i. nutim. i. signanter ul' de nu
tu in nutum q̄n q̄s semp loquit̄ p̄ nutus et d̄ri

Nutio. omis. fe. ge. i. consensio. Nutur a nutu
permisso. et dicitur a nuo. is.

Nuro a nuo. is. ut. tū. d̄i nuro. ras. ubuz fre. id
est frequenter nuero. signare. sicut facit quis q̄n
cū dignis loquit̄ Et cōponit̄ annuro. ras. Itēz nu
tare. i. dubitare. facillare. tremere. moueri. uel in
cipē cadere vñ nutabundus. da. dū. et cetera ūba
lia et p̄d nu. lucanus in quarto. felix qui ponit̄
it mundi nutante ruina. quo iacetat iā scire loco
nuticius a nutio. ras. d̄i nuticius. cia. cum.

Nutrit ul' nutrit̄. et h̄ nutricia. cie.

Nutrico. ras. i. nutrire a nutio. ras. ul' nutrico
.i. ap̄eo nutrire. sicut albico ap̄eo albere. et for
mat̄ a nutris secunda p̄sona p̄sentis indicatiui Is
mutata in. J. cor̄. et addita co. ut nutrio nutris.
nutrico. nutricoz eorū inueniē. vñ cetero. Nutrica
tur et continet p̄ nutricat. et potest dici ūbū appi
tiū Itēz r̄is. in omelia stephani dicit. q̄ ecclesia
Et in baptismo ad se uenientes generat Et in
sermone nutricat

Nutricula. le. dimi. pua nutrix

Nutrio a nutus denuat̄ nutrio. ras. triui. tire.
q̄si nutu erudire Nutrio cōponit̄ enutrio. ras. et
tra ualde nutrio. et est actiū cū suis cōpositis. et

cor̄ nu naturaliter. vñ claudianus. Sepe nutrit
ductoz manu refouetq̄ leonem. rament nutus a
quo denuat̄ p̄d p̄mā. In ūsu rament nutrio p̄ri
mam potest compore ul' p̄ducere

Nutritoz. ras. q̄si nutu eruditoz. et p̄d penul.
tam in nō q̄ in ḡtō. s̄ p̄mam habet cōmunem
sicut in usu sicut nutrio a quo denuat̄

Nutritorius. ra. nū. qui nutrit ul' qui nutrit̄ a
nutrix. ras. fe. ge. d̄i causa eu **N**utrio. ras
phonic. s̄ formacōnez enim deberet dici h̄ nutri
trix. vñ dicit p̄ris in iij h̄. d̄ d̄nominatiuis in fine
In ix feminea inueniunt̄ a masculinis ūbalibz siue
denominatiuis in roz desinentibus desfigurata. qui
mutant oz in trix ut uictoz uictrix cultoz cultrix
nutritoz quoq̄ nutritrix debuit facē. q̄d causa eu
phonic siue altermitatis mediā sillaz conodit. nu
trix enim dicimus. et p̄d penl' genitiui

Nutus a nuo is d̄i h̄ nutus tus. i. uoluntas con
sensus. ul' gestus ul' signū. et p̄e oculoꝝ. q̄d sig
num dicitur uulgariter

Nux. a nocco ces d̄i hec nux nucis nucē. e in ū
nucum ḡtis pluralis. quia umbra ul' stillicidium
folioꝝ eius p̄ximis arboribus noccat. hanc alio
nomine glandem uocant. q̄si iouis glandem. fuit
enim s̄ poetas h̄ arbor consecrata ioui. et dicitur
tuz nucē generalit̄ omnia poma tecta cono du
nore. ut pinee. nucē. castanie. auellane. glandes.
amigdale. hinc et nucleī dicit̄ sunt. q̄ sunt duro
cono nupti. i. tecti. at contra. omnia poma exte
rius mollia. i. mollem corticem habentia dicunt̄
poma p̄pe ul' mala. s̄ tamen adieccōne retraiū
in quibus antea nata sunt ut persica. punica. ma
tiana. cidonia. et cor̄ p̄mani in ḡtō unde in auro.
dicit̄. andā ūga nucē. in tegra uigo d̄i. et ut di
cit ysid̄ et̄ xvij. Nucis pomū tantā vim habet
ut missum inter susceptos herbaꝝ ul' fungorum
cibos quitquit in eis uirulentū est exudet rapiat
atq̄ exstinguat. Et scias q̄ augus dicit uirga aaron
potuit contra naturam nucē educere. ūgo non
potuit contra nature iura dei filium generare. et
subdit. q̄ h̄ ūga nucē pepit. p̄mago dominici cor̄
pons fuit. Nux enim terram habet in suo corpo
re umorem. corē. test̄. nucleū. in cono caro. in
testa ossa. in nucleo interior anima cōp̄at̄ h̄ ille

plura signat. sicut patet
in hijs ūsibus q̄s̄imi O
stupet. o. dubitat. uocat
indignatur. et oprat. Cla
mat. conq̄rit̄. ueld exem
plis rept̄. ul' sic. O. dolz
o. damat. uocitat. mira. f̄.
adoprat. O. dedignat̄. se
nominat. ut phibē

Nutris. b. in illas r̄s. c. ut octido. f. ut
offero. g. ut oggānio. p. ut oppono Q̄nq̄ subtra
bitur ut opio. si enī sequat̄ m subtrahitur b ut
omitto. ul' mutatur in m ut onimitto. q̄nq̄ tamē
intercipit s̄ cū d̄cōne incipiente a c. ut obscuro.
Vñ quidā Cū fert grex pomū nunc ob mutat̄ i
illas. de hoc dixi sup̄ in p̄ma pre ubi egi de sillā

Naudio dis In audio audis uide. a in c de b
bba be. genus est calicis.

Nobeco cas. penl' producta. uide in ceco cas.
bdo dis didi diti d̄re. i. opponere. claudē. oc
cūbere. supponere. conculcare Et componitur ex,